

Kristiina Renfors

SE AHLASTE TUUPI – TIÄKS SÄ;
MEDIKASVATUS OSANA ENNALTAEHKÄISEVÄÄ
NUORISOTYÖTÄ

Sosiaalialan koulutusohjelma

2012

SE AHLASTE TUUPI- TIÄKS SÄ; MEDIAKASVATUS OSANA ENNALTAEHKÄISEVÄÄ NUORISOTYÖTÄ

Renfors, Kristiina

Satakunnan ammattikorkeakoulu

sosiaalialan koulutusohjelma

Joulukuu 2012

Ohjaaja: Manni, Merja

Sivumäärä: 54

Liitteitä: 3

Asiasanat: nuoret, media, mediakasvatus, yhteisötyö, sosiaalinen pääoma

---

Tutkimuksessa tarkasteltiin Ahlaste tuupi – hanketta ja sen merkitystä siihen osallistuneille nuorille. Tuupi oli vuoden kestävä Ahlaisten nuorisoseura ry:n Leaderhanke, jossa nuoret tekivät säännöllisesti uutisia, dokumentteja, ohjelmia ja lyhytelokuvia Ahlaisista omalle Ahlaste tuupi -kanavalle. Tuupi kokoontui Ahlaisissa vähintään kerran viikossa. Hanke päättyi elokuussa 2012.

Kyseessä on laadullinen tutkimus, mikä toteutettiin kolmea eri menetelmää käyttäen. Menetelmiksi valittiin havainnointi, tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaveri ja sitä edeltävä ennakkotehtävä sekä haastattelu. Tutkimuksessa haastateltiin viittä tuupilaista.

Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään, mikä nuoria tuupissa kiehtoi? Miksi he halusivat viettää perjantai-iltansa tehden uutisia ja antoivat tuotoksensa You Tuben kautta? Mitä nuoret kokivat projektin myötä oppineensa? Organisaatio, Ahlaisten nuorisoseura, halusi tietää ovatko nuoret niin motivoituneita, että yhdistys ostaisi itselleen omat kuvaukset ja editointivälineet? Tavoitteena oli myös selvittää millä edellytyksillä tuupi voisi jatkua hankkeen jälkeen?

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa projektin olleen osallistujilleen hyvin merkityksellinen. Nuoret oppivat paljon mediatyöskentelystä niin käyttäjinä kuin tekijöinäkin. Nuoret ovat oppineet median kriittistä tarkastelua. Osalle projekti herättää ajatuksia uravalintojen suuntautumisesta. Nuoret kokevat hyvin tärkeäksi tuupin jatkumisen paikkakunnalla. He ovat oppineet ymmärtämään median voiman kyläyhteisölle merkityksellisten asioiden eteenpäinviemisessä. Nuoret ovat kokeneet vahvasti yhteistyön merkityksen. Projekti on vahvistanut ystävyysuhteita entisestään, mutta samalla luonut myös uusia.

Tutkimus osoittaa, että nuoret ovat olleet hyvin sitoutuneita ja omalla toiminnallaan osoittaneet projektin tärkeyden. Projektin avulla on saatu levitettyksi tietoa kylän tapahtumista. Muualle muuttaneet entiset Ahlaislaiset ovat kiittäneet mahdollisuudesta kurkistaa entiselle asuinseudulleen. Nuoret ovat kasvattaneet itselleen syvemmät juuret Ahlasiin, mutta samalla saaneet vahvemmat siivet omalle mediamaailman matkalleen.

THE AHLASTE TUUPI- YOU KNOW; MEDIAEDUCATION AS A PART OF A PREVENTING YOUTHWORK

Renfors, Kristiina
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Studies
December 2012
Supervisor: Manni, Merja
Number of pages: 54
Appendices: 3

Keywords: youth, media, media education, community work, social capital

---

The purpose of this research was to observe Ahlaste tuupi –project and its meaning to the youngsters that took part into the project. Tuupi lasted a year and it was leaded by youth association of Ahlainen. In the project youngsters made news, documents, programs and short movies about Ahlainen in regular bases. The material was published in You Tube. Tuupi was gathered in Ahlainen at least once a week. The project ended in august 2013.

This is a qualitative research, which was carried out with tree different methods. The methods that were chosen are observation, ”remembering the future-planning method”, advanced task for that and interview. Five young people from tuupi were interviewed.

The purpose of this thesis was to find out, what fascinates youth in tuupi? Why did they want spend their Friday nights by making movies and share them in You Tube? What do they think that they learned? Organization, youth association of Ahlainen, wanted to know that are the young people so motivated that association would buy their own equipment’s for video photography and editing? Purpose was also to find out that what would it take to keep tuupi in Ahlainen in regular bases?

In findings one can say that project was very meaningful to the participants. Young ones learned a lot from media work as producers but also as users. They have learned a critical way to observe media. Project has made youth think media as a possibility to future careers. Youth think that it is important to carry on tuupi in Ahlainen. They have learned to understand the force of media as a way to influence. They have felt strongly the meaning of co-work. Project has strengthened the friendships but participants have also made new friends.

Research shows that youth have been very committed and they have shown the importance of the project by their own actions. Information of the village has been shared also to the people that have moved away from Ahlainen. Youth have grown deeper roots to their home town but in the same time their wings to fly have strengthened.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	YHTEISÖTYÖ	7
	2.1 Yhteisöllisyyden ja yhteisökasvatuksen määritelmät.....	7
	2.2 Yhteisöllisyys tuupissa	8
	2.3 Dialogiset verkostomenetelmät yhteistyön foorumeilla.....	9
	2.3.1 Tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaveri	10
3	NUORTEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN YHTEISÖSSÄ JA YHTEISKUNNASSA	11
	3.1 Sosiaalinen pääoma.....	13
	3.2 Sosiaalisen pääoman merkitys nuorten hyvinvoinnissa.....	14
4	MEDIAKASVATUS.....	16
	4.1 Medialukutaito	18
	4.2 Kriittinen medialukutaito	20
	4.3 Mediatuottaminen mediakasvatuksena	21
	4.4 Elokuva ja video osana nuorisokasvatusta.....	22
5	HANKKEISTETTU NUORISOTYÖ.....	23
	5.1 Myrsky -hanke tiennäyttäjänä	24
6	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	25
7	AINEISTON KERUU	26
	7.1 Havainnointi.....	27
	7.2 Haastattelu tutkimusmenetelmänä	28
	7.3 Haastattelujen toteutus	29
	7.4 Haastattelujen analysointi	31
	7.5 Suunnittelupalaverin ennakkotehtävä	32
	7.6 Tulevaisuuden muistelu- suunnittelupalaverin toteutus.....	32
8	TULOKSET	35
	8.1 Havainnoinnin anti.....	35
	8.2 Tulevaisuuden muistelu - ennakkotehtävän anti.....	38
	8.3 Tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaverin anti	41
9	POHDINTA.....	48
	LÄHTEET	53
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ihmisellä on aina ollut halu dokumentoida tekemisiään. Nykyihmiselle kynnys tuoda esiin omat ajatuksensa ja tuotoksensa on paljon helpompaa. Elämmehän keskellä valtaisaan mediatulvaa, twittereitä ja facebookkeja. Joskus niin radikaalilta tuntunut Irc-galleria on nykynuorille jo vanhanaikainen ja sen käyttäjät ovat yhä marginaalisempi ryhmä. Ihmisen räjähdysmäisesti lisääntynyt mahdollisuus olla kaiken kansan kuultavissa on lisännyt myös mahdollisuutta kompastua julkisesti. Kansanedustajia myöten selitellään nyt lipsahduksia ja väärinymmärryksiä julkisessa mediassa. Lipsahduksia, jotka allekirjoittaneet itse ovat laittaneet julkisuuteen. Tässä maailmassa nuoremme ovat jo usein teknisesti kyvykkäämpiä, kuin valtaosa aikuisista. Kasvattajina ja vanhempina meidän on huolehdittava, että nuoristamme tulee vastuullisia mediakansalaisia. Meidän on kuljettava kappaleen matkaa mukana tiellä, joka nuorille saattaa olla kirkkaampi, mutta jossa vanhemmat haistavat paremmin vaaran.

Pienessä 1400 asukkaan Ahlaisten kylässä oli käynnissä Ahlaisten nuorisoseuran hallinnoima Leader-hanke. Toimijoina olivat Ahlaisten nuorisoseura ja MEKA TV. Ahlaisten nuorisoseura on vuonna 1906 perustettu seura, joka toimii aktiivisesti kylässä järjestäen erilaisia harrastusmuotoja kaikenikäisille. MEKA TV toimii eri yhteisöjen kanssa yhteistyössä ja täydentää SEKKin (Satakunnan Elävän Kuvan Keskus) palveluita. MEKA TV kiertää pitkin maakuntaa tarjoten toiminnallista ja kokemuksellista mediakasvatusta kouluille ja harrastepiireille. MEKA TV:n kehittämien Mediaa kaikille -menetelmien kautta saavat oppia ja onnistumisen elämyksiä niin lapset kuin opettajat ja ohjaajatkin. Tuupissa Ahlaisten nuorisoseurasta vastuuhenkilönä oli Regina Wittsberg. Hän on yksi ensimmäisistä suomalaisista vapaaehtoistoimijoista, jotka on saanut oikeusministeriön demokriatipalkinnon. Toiminnallaan hän on edistänyt lasten ja nuorten kulttuuria luomalla poikkeuksellisen paljon merkityksellistä tekemistä jo monelle sukupolvelle Ahlaisten alueella. MEKA TV:n puolesta mukana oli taidepainotteisen erityistyön ohjaaja, projektisuunnittelija ja kouluttaja Ari Impola. Ari on palkittu lukuisien eri tahojen osalta mm. Kampela -tunnustuspalkinnolla elokuvakulttuurin hyväksi tehdystä työstä 2007 ja vuonna 2012 Kehitysvammaisten Tukiliiton puolesta Vuoden Tulppaani -kunniakirjalla.

Ahlainen on Satakunnan Vuoden maakuntakylä 2010. Porin pohjoisin kaupunginosa, joka sijaitsee noin 25 km Porin keskustasta. Vielä 1972 vuoteen asti Ahlainen oli oma itsenäinen kuntansa. Ahlainen sijaitsee rannikolla ja siksi lukuisat kesäasukkaat lähes kaksinkertaistavat paikan asukasluvun. Kylämaisema on historiallisesti merkittävä, lukuisine vanhoine rakennuksineen. Ahlaisissa sijaitsee myös Porin kaupungin seurakuntien vanhin kirkko, joka on perustettu vuonna 1796. Koulun oppilasmäärä (luokka-asteet 1-6) on noin kahdeksankymmentä oppilasta.

Tuupilaiset olivat Ahlaislaisia nuoria, iältään 11–13 vuotiaita, pääsääntöisesti tyttöjä. Mukana kävi satunnaisesti muutama poika, mutta tuupilaisuus tuntui olevan tyttöjen juttu. Aloitusvaiheessa nuorisoseura oletti projektin kallistuvan poikapainotteiseksi, mutta toisin kävi. Vuoden kestäneessä hankkeessa nuoret tekivät säännöllisesti uutisia, dokumentteja, ohjelmia ja lyhytelokuvia Ahlaisista omalle Ahlaste tuupi -kanavalle. Tuupi kokoontui Ahlaisissa yleensä kerran viikossa, mutta myös tarpeen mukaan useammin. Hanke kesti elokuun 2012 loppuun. Ryhmässä oli alusta asti mukana olleita, vanhoja tuupilaisia, viisi. Mukaan tuli kouluprojektin kautta neljä uutta jäsentä, joita ryhmä alkoi kutsua pikkutuupilaisiksi. Mukana kävi myös muutama satunnaisesti vieraileva poika. Nuoret suunnittelivat ja toteuttivat omia ohjelmiaan ja julkaisivat ne You Tubessa. Elokuvia kertyi yli neljäkymmentä kappaletta. Toteutuksia on katseltu jo yli kymmentuhatta kertaa, mikä se on jo itsessään pieni ihme.

Tutkimuksessa lähestytään tuupia yhteisötyön, yhteisöllisyyden ja sen kautta sosiaalisen pääoman näkökulmista. Työ sisältää teoriaa mediakasvatuksesta ja sen merkityksellisyydestä nyky-yhteiskunnassa kasvavalle nuorelle. Tutkimuksessa kuvaillaan tuupitoimintaa havainnoijan näkökulmasta. Tutkimuksessa kerrotaan tuupilaisten kanssa toteutetusta tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaverista sekä heille suunnatun haastattelututkimuksen tuloksista. Työssä on pyritty pohtimaan, millä edellytyksillä tuupi saataisiin kiinnitettyä toimivaksi osaksi kyläyhteisöä niin, että sillä olisi myös realistiset mahdollisuudet jatkua hankevuoden jälkeen.

Työvälineenä kamera- ja ”pistoolimikki”. Luovuutta kaikissa työvaiheissa.

2 YHTEISÖTYÖ

2.1 Yhteisöllisyyden ja yhteisökasvatuksen määritelmät

THL:n määritelmässä yhteisöllisyyttä voidaan lähteä paikantamaan yhteisöstä. Voidaan määritellä, mistä yhteisöstä on kyse: luonnollisesta, jonkin asian, alueen tai paikan ympärille muodostuneesta yhteisöstä. Yhteisö voi miettiä päämäärät, tavoitteet, arvot ja normit. Yhteisöllisyys on näiden asioiden tiedostamista, jäsentämistä ja näkyväksi tekemistä. Lapsilla on oikeus osallistua yhteisölliseen elämään. Yhteisölliseen elämään osallistuminen ja vuorovaikutus ihmisten välillä ovat hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edellytyksiä. Yhteisöllisyyden tuloksena lapselle muodostuu sosiaalista pääomaa, joka puolestaan lisää hyvinvointia. (THL: n www sivut 2012)

Suomessa urauurtavaa yhteisökasvatustyötä on tehnyt kasvatustieteiden tohtori Kalevi Kaipio. Opinnäytetyössäni yhteisökasvatus perustuu määritelmään, missä tarkoi-

tuksena on koulutuksellisten ja kasvatuksellisten keinojen avulla auttaa tietyn rajatun alueen asukkaita parantamaan omaa elämänlaatuaan.

Yhteisöllinen kasvatusta asettaa kasvatustaidoille ja samalla kasvattajien valinnalle huomattavia vaatimuksia. Kasvattajan yksilölliset taitovaatimukset voidaan jakaa karkeasti seuraavaan kolmeen ryhmään.

1. kyky hallita ryhmää ja sen prosesseja
2. kyky ohjata ja kasvattaa yksilöitä
3. kyky toimia kasvattajayhteisön jäsenenä (Kaipio 1999, 173)

Vanhemmat, jotka parhaiten onnistuivat kasvattamaan vastuuntuntoisia lapsia, olivat eläviä esimerkkejä arvoista, joihin he uskoivat ja joiden mukaan käyttäytyivät. Lasten pyytäessä he myös selittivät ja perustelivat arvojaan lapsille. Yhteisöllisyys kasvatuskäytäntönä toteutuu välittömänä ja melko pysyvänä vuorovaikutuksena, joka tapahtuu kasvatusyhteisössä. (Kaipio 1999, 15.)

2.2 Yhteisöllisyys tuupissa

Ohjaajien työskentely tuupissa muistutti hyvin pitkälle Kaipion edellä mainitsemaa mallia vanhemmista, jotka onnistuvat kasvattamaan vastuuntuntoisia lapsia. Ohjaus tapahtui suorassa, arvostavassa vuorovaikutuksessa. Heille selitettiin ja perusteltiin, mutta samalla heitä myös haastettiin kertomaan omia mielipiteitään. Tiivis yhteistyö tuupilaisten ja ohjaajien välillä alkoi projektin lopussa näkyä vahvana työmoraalina ja jopa ajoittaisena pedanttisuutena. Videota ei voitu päästää käsistä ”kun se ei ollut valmis”. Nuorille kasvoi myös vahva halu tuoda ajankohtaisia alueuutisia suuremman massan tietoisuuteen. Tästä näkökulmasta merkittävin työ on video, missä pohditaan Ahlaisten vanhainkodin sulkemista.

Tuupi kuljetti nuoria yhteisöllisyyteen. Videoiden tekoon tarvittiin kaikki. Käsikirjoituksia laadittiin yhdessä, mutta jos jollakin oli ”yön pimeinä tunteina” tullut joku kuningasajatus, sen videoksi saattamisessa tuettiin. Lopputulokseen vaadittiin samanaikaista työskentelyä kuvaajalta, äänittäjältä ja esiintyjiltä. Editointia ja musiikkia pystyttiin tekemään yksin tai paritoina, mutta raakaversioon vaadittiin koko tiimi. Yhteisöllisyyttä lisäsivät myös kautta projektin järjestetyt työkokoukset, joissa käytiin läpi

tulevaa aikataulua ja suunnitelmia. Kokouksissa keskusteltiin tulevista kuvauksista ja vielä keskeneräisistä editoinneista. Niissä myös tehtiin selkeää työnjakoa. Nuorten rooli palavereissa oli vahva. Heille ei saneltu, vaan heidän mielipiteitään kuunneltiin ja pidettiin arvossa. Jokainen tuupi -kokoontuminen aloitettiin pienellä palaverilla. Pienet aloituspalaverit olivat lähinnä työnjaollisia. Käskytyks ei toiminut ylhäältä alaspäin, mutta ei myöskään vaatimusten omaisesti alhaalta ylöspäin. Asioita suunniteltiin yhdessä.

Ari Impolan ammattitaidolla niin mediakasvatuksessa, kuin nuorten kanssa työskentelyssäkin oli suuri merkitys. Hänen pitkä kokemuksensa erilaisissa projekteissa, erilaisten nuorten kanssa mahdollisti projektin onnistumisen. Satakunnan Kansassa 29.9.2006 Ari kuvaa itse mediakasvatusta seuraavasti; ” Mediakasvatuksessa tärkeintä ei ole lopputulos vaan se, miten erilaiset ihmiset toimivat yhdessä ymmärtääkseen toisiaan ja ympäröivää maailmaa paremmin. Lopultakin on kyse oman elämän ja oman ympäristön hallinnasta ja mahdollisuuksista päättää, millaiseksi omaa maailmaa ja elämää haluaa muuttaa.” Luoteis-Väylän haastattelussa Ari kertoo, miksi hänen mielestään tuupi onnistui niin hyvin juuri Ahlaisissa. ”Täällä on innokkaita tekijöitä ja aikuisia tukena. Karhuseudun alueella on noin 60 kylää, enkä tiedä yhtäkään kylää, jossa tämä konsepti olisi toiminut. Jossain kaupungeissa kyllä, mutta siellä ei olisi voitu viritellä maaseudun kehittämishanketta. Tästä muodostui sellainen koulutussysteemi, että sitä voitaisiin kehittää muuallekin.” (Rostedt 2012, 10)

Nuoret voivat paremmin niissä yhteisöissä, joissa on enemmän sosiaalista pääomaa. Sosiaalinen pääoma on kuitenkin kontekstisidonnainen, eli sen vaikutuksia ei voida siirtää yhteisöstä toiseen ottamatta huomioon yhteisön ominaisuuksia. Yhteisöllisyyden kehittymiselle voi antaa edellytyksiä, mutta väkisin sitä ei voi synnyttää. (Ello-nen 2008, 160.) Sosiaaliseen pääomaan palaan kappaleessa 3.

2.3 Dialogiset verkostomenetelmät yhteistyön foorumeilla

Ennakointidialogit ovat keinoja joiden avulla voidaan toteuttaa erilaisten verkostojen yhteisiä palavereita niin, että osanottajat löytävät tapoja koordinoita yhteistoimintaansa. Ennakointidialogeja on kehitetty sekä psykoosiaaliseen asiakastyöhön että

suunnittelutyöhön. Ennakointidialogit voidaan jakaa puhtaasti kahteen ryhmään sen perusteella, mitä niillä yritetään saada aikaan.

- 1) Ennakointidialogit asiakastyössä
- 2) Ennakointidialogit suunnittelutyössä

Asiakastyössä käytetyt ennakointidialogit sopivat hyvin niin lasten, nuorten kuin perheidenkin kanssa työskentelyyn. Suunnittelutyössä ennakointidialogeja voidaan käyttää erilaisissa hallinnollisissa suunnitteluissa, projektien, kehittämishankkeiden ja yhteisöjen kanssa työskennellessä. (Arnkil & Seikkula 2005, 57–64.)

Ennakointidialogien tavoitteena on saada aikaan mahdollisimman moniääninen ja tasa-arvoinen, voimavarakeskeinen vuoropuhelu. Tarkoituksena on rakentaa toimintamahdollisuuksia positiivisuuteen ja toivon pohjautuen. Keskeisinä arvoina ovat asiakaslähtöisyys, voimavarakeskeisyys ja yhteistyön selkiyttäminen. (Arnkil & Seikkula 2005, 57–64.)

Palaveri toteutetaan vuoropuheluna jossa kaikki saavat puhua ja kuunnella. Kukin puhuu vuorollaan ja muut kuuntelevat. Toisen puhetta ei saa keskeyttää eikä kommentoida, kyseessä ei siis ole keskustelu vaan vuoropuhelu ja vuorokuuntelu. Palaverin lopussa on tilaa ja aikaa varattu myös avoimelle keskustelulle. Jatkossa käsittelen ennakointidialogia käyttämällä siitä nimitystä tulevaisuuden muistelu. (Erikson ym. 2006, 7.)

2.3.1 Tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaveri

Tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaveri sopii hyvin mm. erilaisten hankkeiden, projektien ja toimintaohjelmien suunnittelutilanteisiin. Se sopii siis hyvin suunnittelun avuksi, mietittäessä Ahlasten tuupin jatkoa. Tämä valikoitui työskentelymenetelmäksi kun haettiin vastausta tutkimuskysymykseen mitä tarvitaan jotta projekti jäisi elämään?

Tulevaisuuden muistelu on suunnittelupalaveri, jossa osallistujat saavat mahdollisuuden kuulla eri tahojen näkemyksiä toivottavasta toiminnasta, tässä kohtaa tarvittavista teoista, ja mahdollisuuden tulla kuulluksi suunniteltaessa toiminnan jatkumista. Suunnittelupalaverissa on mahdollista saada aikaan moniäänistä pohdintaa ja tuottaa realistinen suunnitelma jatkon toteutuksesta. Parhaimmillaan palaveri toimii ideariihenä, jossa saadaan toteuttamiskelpoisia suunnitelmia. Menetelmässä siirrytään kuvitteellisesti tulevaisuuteen, aikaan puolentoista vuoden kuluttua. Tuupi jatkaa toimintaansa elinvoimaisena ja nyt ikään kuin katsomme taaksepäin, miten pääsimme tuohon hyvään missä nyt olemme? Samalla voidaan nostaa esille jokaisen osallistujan toiveita ja pelkoja.

Yksilötasolla kuulluksi tuleminen ja omaa näkökulmaa kohtaan saatu arvostus voidaan kokea voimaannuttavana. Menetelmän avulla voidaan puhdistaa ilmapiiriä avoimemmaksi ja yhteisöllisemmäksi. Tulevaisuuden muistelu voidaan nähdä ratkaisu- ja voimavarakeskeisenä menetelmänä, joka keventää tunnelmaa ehkä hieman leikkimielisellä tyyllillään. Se ei tunnu osallistujistaan niin ahdistavalta kuin muut ns. ongelmalähtöiset palaverit. (Hyvönen 2011, 30.)

Valmistin nuoria palaveriin antamalla heille siihen orientoivan kirjallisen ennakkotehtävän. Ennakkotehtävästä lisää kappaleessa 6.5.

3 NUORTEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN YHTEISÖSSÄ JA YHTEISKUNNASSA

Nuoruus on ajanjakso, jonka aikana ihminen kohtaa monia erilaisia haasteita. Muutoksia kohdataan niin suhteessa omaan itseen kuin ympäröivään yhteiskuntaankin. Nuorisobarometrin (2009) mukaan aikuista määrittelee monen mielestä se, että ”hän on löytänyt identiteettinsä” (46 prosenttia on tätä mieltä) ja etenkin se, että ”hän tietää mitä tahtoo elämältään” (58 prosenttia). Erilaisia nuoruuden haasteita ja kehitystehtäviä voidaan pitää kriittisinä käännekohtina kun pohditaan nuoruutta ja erityisesti nuorten hyvinvointia. Nuori saattaa ilmaista itseään joskus hyvin uhmakkaastikin

vastustaessaan ympäristön ja aikuisten toiveita. Harjoitellessaan itsenäistä elämää nuori kyseenalaistaa aiemmin oppimiaan asioita ajattelemalla kriittisesti. (Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 162.)

Nyky-yhteiskunnassa puhutaan korostuneesti syrjäytymisestä ja yhteiskunnan ulkopuolelle putoamisuhan alla olevista nuorista. Suomalaisessa kouluterveyskyselyssä vuodelta 2007 vähän yli kymmenesosa ilmoittaa kärsivänsä vaikeasta tai keskivaikeasta masennuksesta. Joka viides ilmoittaa kärsivänsä lievästä masennuksesta. Lisäksi vuonna 2004 noin seitsemän prosenttia yhdeksäsluokkalaisista ilmoitti tehneensä vähintään 25 rikosta tai rikettä kuluneen vuoden aikana. Tilaus ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön on enemmän kuin suuri. (Ellonen 2008, 21.)

Vuosittain noin 3 % peruskoulun suorittaneista nuorista ei hae yhteishaussa koulutuspaikkaa. Peruskoulunsa päättävästä ikäluokasta 6 % ei jatka opintojaan toisella asteella. Ammatilliset opinnot keskeyttää joka kymmenes opiskelija. (Gothoni 2003, 22.)

Nuorisoon ollaan kiinnittämässä enemmän huomiota myös lainsäädännöllisellä tasolla. Nuorisoa koskeva lainsäädäntö ei kuitenkaan ole johdonmukainen nuorison määrittelyssään. Lapsen ja nuoren käsitteet menevät laissa päällekkäin ja sisäkkäin. Ammatillisen nuorisotyön kannalta tämä on ongelmallista. Kun sosiaalityöntekijä puhuu lapsesta lastensuojelulain näkökulmasta, puhuu nuorisotyöntekijä vastaavasti nuoresta nuorisolain näkökulmasta. (Soanjärvi 2011, 99.)

Tammikuussa 2011 on tullut voimaan nuorisolain muutos, jolla säädetään kunnissa tehtävästä etsivästä nuorisotyöstä. Nuorisolain 7b§ määrittelee etsivän työn tehtäväksi tuen tarpeessa olevien nuorten etsimisen ja sopivan tuen löytämisen heille. Nuoria tulisi auttaa kiinnittymään kouluun, työmarkkinoille tai muuhun heille merkitykselliseen toimintaan. (Kaartinen- Koutaniemi 2012, 15.)

Nuorisolaki (72/2006) määrittelee nuorisotyön nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaksi aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi ja nuorten sosiaalisuuden vahvistamiseksi. Nuorisotyön on tuettava nuorten kasvua ja kehitystä, itsenäistymistä ja su-

kupolvien väistä vuorovaikutusta. Nuorisotyön toteuttamisesta vastuun kantavat valtio, kunnat sekä nuorisojärjestöt. (Piironen- Malmi 2008, 167.)

3.1 Sosiaalinen pääoma

Sosiaalinen pääoma ymmärretään yleensä sosiaalisena voimavarana, joka muodostuu ihmisten välisen kanssakäymisen tuotoksena. Käsitteenä sosiaalisen pääoman juuret löytyvät 1800-luvulta. Nykykeskustelun taustat pohjautuvat sosiologeihin Pierre Bourdieu (1986) ja James Coleman (1988) jotka nostivat käsitteen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen kohteeksi. Lisäksi puhuttaessa sosiaalisesta pääomasta otetaan keskusteluun usein myös Robert Putnam (1993). Jokainen heistä lähestyy sosiaalista pääomaa hieman eri näkökulmasta. James Colemanin tutkimus on keskittynyt ennen kaikkea lapsiin ja nuoriin sekä perheiden sosiaaliseen pääomaan. Hän korostaa sosiaalista pääomaa yksilön resurssina unohtamatta kuitenkaan yhteisön merkitystä sen muodostajana. Coleman korostaa määritelmässään paikallisia sosiaalisia suhteita. Hänen mukaansa jo verkostot itsessään ovat sosiaalista pääomaa. Kritiikkinä Colemanin teoriaa kohtaan on esitetty, ettei hän ollenkaan huomioi yhteiskunnan jakautuneisuutta erilaisiin ryhmiin. Coleman ei myöskään huomioi eroja iässä, sukupuolella tai kulttuurissa. Voidaankin sanoa, että perinteiset sosiaalisen pääoman määrittelyt soveltuvat sellaisenaan suhteellisen huonosti lasten ja nuorten tutkimiseen. Ellosen tekemän kirjallisuusanalyysin mukaan lasten ja nuorten sosiaalisen pääoman katsotaan syntyvän hyvin paikallisissa yhteisöissä, kuten perheessä, koulussa tai asuinalueella. Mitä vanhemmasta lapsesta on kyse, sitä sujuvammin hän liikkuu yhteisöstä toiseen ja voi kulloinkin valita hänen tarpeisiinsa parhaiten vastaavan yhteisön. (Ellonen 2008, 31–42.)

Sosiaalista pääomaa voidaan hahmottaa ottaen huomioon lasten ja nuorten erityispiirteet. Sosiaalinen pääoma voidaan määritellä paikallisyhteisöjen kautta, kontekstisidonnaisena ilmiönä. Nuoret ovat aktiivisia toimijoita sosiaalisessa kanssakäymisessä ja sitä kautta sosiaalisen pääoman muodostamisessa. Sosiaalisella pääomalla voi olla myös negatiivisia vaikutuksia. Eli vaikka sosiaalista pääomaa olisi paljonkin, voi se kääntyä itseään vastaan, mikäli se ei jakaudu yhteisössä tasaisesti. Sosiaalinen pääoma on yhteisöllinen ominaisuus, joka vaikuttaa nuoriin sekä hänen oman kokemuksensa kautta mutta myös riippumatta siitä. (Ellonen 2008, 99–105.)

3.2 Sosiaalisen pääoman merkitys nuorten hyvinvoinnissa

Nuorten vaikeaa masennusta ja aktiivista rikekäyttäytymistä voidaan joissain määrin ehkäistä yhteisöllisen sosiaalisen tuen ja kontrollin keinoin. Sosiaalisella tuella voidaan ehkäistä masentuneisuutta ja sosiaalisella kontrollilla rikekäyttäytymistä. (Ellonen 2008, 190.)

Yhteisön, esim. koulun, sosiaaliseen ilmapiiriin panostamalla voidaan ennaltaehkäistä nuorten pahoinvoinnin oireita. Nykyiset suuret koululuokat ja vähäiset opettajaressurssit eivät kuitenkaan edesauta nuorten hyvinvointia lisäävää koulu yhteisöä. Myös yhteisöllisyys on katoamassa oleva voimavara, koko yhteiskunnasta. Ennen jo valmiina ollut sosiaalinen kontrolli alkaa nyky-yhteiskunnassa olla vieras käsite. Paikalliset toimijat ovat avainasemassa kun halutaan vaikuttaa nuorten terveeseen kehitykseen. Paikalliset toimijat tavallaan korostavat perheiden merkitystä mutta samalla nostavat rinnalle kaverit, koulun ja asuin ympäristön. Nämä muodostavat nuoren sosiaalisen elinympäristön ja edellytykset terveelle kehitykselle. Erityisen tärkeiksi ne muodostuvat nuorille, joiden lähtökohdat ovat perhetaustasta johtuen vaikeimmat. Tämä on myös merkittävää kun mietimme perinteisten perherakenteiden murenemistä nyky-yhteiskunnassa (Ellonen 2008, 190–191).

Erilaisissa yhteisöissä piilevän sosiaalisen pääoman ottamista hyötykäyttöön voidaan pitää lasten ja nuorten hyvinvointiin tähtäävän työn tavoitteena ja tehtävänä. (Forsberg, Ritala-Koskinen & Törrönen 2006, 246.)

Lapset ja nuoret kuvataan usein ympäristönsä toimenpiteiden, kuten tuen ja kontrollin, kohteina. Ajoittain lapset huomioidaan sosiaalisen pääoman tuottamien resurssien käyttäjinä, mutta lasten tai nuorten ei katsota kykenevän tuottamaan tai muokkaamaan omaa tai lähiyhteisönsä sosiaalista pääomaa. Nykyajatuksen mukaan lapset kuitenkin sekä käyttävät että rakentavat sosiaalista pääomaa. Nuorten hyvinvointiin tähtäävässä työskentelyssä tulisikin voimallisesti ottaa huomioon erilaisissa yhteisöissä piilevät sosiaaliset voimavarat ja saada ne tiedostetusti nuorisotyön käyttöön. (Ellonen 2008, 23–214.)

Paolo Freire kuvailee teoksessaan Sorrettujen pedagogiikka opetustilannetta, missä oppilaat joutuvat opettelemaan mekaanisesti ulkoa erilaisia oppisisältöjä. Freire kuvailee oppilaat säiliöiksi. Mitä paremmin opettaja saa säiliöt täyteen sitä parempi opettaja hän on. Vastavuoroisesti mitä nöyremmin säiliöt täyttyvät, sitä parempia oppilaita he ovat. Viimekädessä oppilaat kuitenkin itse joutuvat arkistoon suljetuiksi, sillä järjestelmä ei salli luovuutta, muutosta tai tietoa. Ihminen ei voi olla aidosti inhimillinen ilman kysyvää mieltä ja käytäntöä. Tieto syntyy vain oivaltamisen ja uudelleen oivaltamisen kautta, yhdessä vuorovaikutuksessa maailman ja toistensa kanssa. Freire mukaan kasvatuksen on alettava siten, että molemmat osapuolet ovat samalla sekä opettajia että oppilaita. Kasvattajan tulee pyrkiä alusta lähtien kriittiseen ajatteluun kohti yhteistä inhimillistymistä. Työskennellään yhteistyökumppaneina, ei tallentavan kasvatuksen metodeja käyttäen. (Freire 2005, 75–81.)

Kaikki lapset tarvitsevat monimuotoisia kuulluksi ja nähdyksi tulemisen tapoja. Lastensuojelun yhtenä tehtävänä on luoda tilaa tunneilmaisun ja voimavarojen vapauttamiseen. Taide ja kulttuurilähtöiset menetelmät voivat olla avuksi mietittäessä mahdollisia työmuotoja. Niillä voi olla niin yksilöllisiä kuin yhteisöllisiäkin tavoitteita auttamistyössä. (Forsberg, Ritala-Koskinen & Törrönen 2006, 147–148.)

4 MEDIAKASVATUS

Haastateltavat eivät aina olleet siitä helpoimmasta päästä.

*Ota kohteeksi medialapsuus
eväiksi into ja uteliaisuus
kiirettä tulee karttaa
kun retkelle starttaa*

*katso ja kuuntele lasta
saat tietoa arvokasta
olennaisen kuulet
vähemmän arvaat ja luulet*

*Syliä ja aikaa jaa
yhdessä on antoisaa
lukea, surffata tai pelata
ihmetellä, oppia ja relata*

*Taiteille, leiki, tutki ja liiku
mediakeinussa villisti kiiku
vauhtia anna
sylissä kannä*

*Tilaisuuteen tartu
lapsen kanssa vartu
medialukutaitoiseksi
nykyaikaiseksi – digikansalaiseksi*

(Mediametkaa! 2007)

Media on noussut nyky-yhteiskunnassa niin merkittävään asemaan, että sen kriittinen tarkastelu on löytänyt sijansa myös opetuksessa ja kasvatuksessa. 1930-luvun englannissa puhuttiin mediasta tarttuvana tautina, jota vastaan lapset ja nuoret tulisi rokottaa. 2000-luvun yhteiskunta on maailmanlaajuisesti organisoitunut tieto- ja informaatioyhteiskunta. Mediatulva on osa nykylapsen arkista kokemusmaailmaa. Nykyajan kännykät muistuttavat jo tietokoneita. Sekunnissa sen avulla voi jakaa kuvaa, tekstiä ja videoita. Media ei ole enää pelkästään tekninen väline, jonka kautta jaetaan erilaisia mediatuotoksia. Tämän päivän media on sosiaalisen kanssakäymisen paikka yhtäläillä kuin omien mediatuotosten areena. Sosiaalisella medialla tarkoitetaan yhteisöllisesti tuotettuja tai jaettuja sisältöjä ja palveluita, joilla voidaan kerätä tietoa (Wikit), keskustella, olla yhdessä (Facebook, Twitter, Irc-galleria), vaihtaa mielipiteitä ja ilmaista ajatuksia (blogit), pelata, rakentaa virtuaalitodellisuuksia (mm. Habbo) ja jakaa esimerkiksi kuvia, videoita tai musiikkia. Yhteydenpito tapahtuu yhä useammin kännykän, Skypen, Messengerin ja sähköpostin välityksellä. Sosiaalisia taitoja ja eettisiä pelisääntöjä harjoitellaan paitsi kasvokkain, myös siis virtuaalimaailmassa. (Mediakasvatuksen www- sivut 2012).

Monipuolinen mediakulttuuri on siis luonteva osa lapsen päivittäistä elämää. Se on myös keskeinen oppimisen ja toiminnan ympäristö. Uusi lastensuojelulaki on korostuneesti nostanut lapsen äänen keskiöön. Myös mediakasvatuksessa lapsen äänen kuuleminen ja kunnioittaminen on keskeistä. Mediakasvatuksella voidaan edesauttaa turvallisen kasvuympäristön kehittämistä, ihmiseksi kasvamista, samoin kuin sosiaalisen pääoman kartuttamista. Näin rinnalla kulkee myös yhteisöllisyys ja yhteisökasvatus. Mediakasvatuksen päätavoitteena ei olekaan tiedon välitys. Tavoitteena on luoda taitoja, joiden avulla ihminen kokee pystyvänsä osallistumaan merkitysten luomiseen, ilmaisemiseen ja tunnistamiseen. Näin lapsistamme ja nuoristamme kasvaa kriittisiä, medialukutaitoisia, aktiivisia ja osallistuvia mediakulttuurin toimijoita ja ymmärtäjiä. (Pentikäinen ym. 2007, 24.)

Kasvatustyötä, kasvamaan saattamista, ei voi tehdä törmäämättä mediaan. Mediakasvatuksen tulee nyky-yhteiskunnassa olla osa kotikasvatusta. Näin ollen sen merkitys ns. ammattikasvatuksessa on yhä korostuneempi. Sanotaan, että medialukutaito on nykypäivän kansalaistaito. (Pentikäinen ym. 2007, 24.)

Mediakasvatuksessa opetetaan ja vahvistetaan taitoja, joilla lapset ja nuoret pystyvät itse puolustamaan itseään ja pitämään huolta rajoistaan moninaisissa mediaympäristöissä. Puhutaan turvataidoista. (Salokoski & Mustonen 2007.)

On muistettava, että jokainen lapsi on yksilönsä ja kehittyy omaan tahtiinsa. Näin hän myös mediankäyttäjänä on omanlaisensa, joten sama mediasisältö voi vaikuttaa eri lapsiin eri tavoin. Lasta tulee ohjata mediankäytössä hänen ikäänsä ja persoonallisuuteensa sopivalla tavalla. Ikärajoista ja muista suojauskeinoista huolimatta lapset voivat altistua liian rajuille mediasisällöille. Median vakavimmat riskit lasten kehitykselle aiheutuvat ikätasolle soveltumattomista sisällöistä. Liian voimakkaista mediasisällöistä aiheutunut ahdistus voi ilmetä esimerkiksi unen häiriintymisenä, keskittymisvaikeuksina, pelokkuutena tai aggressiivisuutena toisia tai itseä kohtaan. Pahimmillaan yksittäinenkin mediakokemus voi olla lapselle niin voimakas, että siitä toipuminen kestää pitkään. (Mediakasvatuksen www- sivut 2012.)

Mediakasvatus tuottaa mediataittoa, joka voi toimia suojana median riskivaikutuksia vastaan. Yksinkertaistettuna mediakasvatus on sääntöjen ja rajojen asettamista lapselle, mahdollisuutta kokeilla erilaisia medialaitteita sekä vanhempien ja lasten välistä keskustelua median sisällöistä ja muista mediaan liittyvistä ilmiöistä. (Meriranta 2010, 22–23.)

Median merkitys lapsen ja nuoren kehityksessä on valtaisa. Median avulla nuori peilaa itseään muuhun yhteiskuntaan. Sen kautta hän hahmottaa maailmaa ja rakentaa omaa identiteettiään. Ammattikasvattajan tulee opettaa lapsi ja nuori luonnolliseen mediakriittisyyteen kuitenkin sulkematta pois luovuutta ja median valtavia mahdollisuuksia terveen itsetunnon rakentamisessa.

4.1 Medialukutaito

Medialukutaito viittaa tietoon, kykyyn, ymmärrykseen ja osaamiseen, jota tarvitaan median kriittiseen tulkintaan, omaan luovaan tuottamiseen ja itseilmaisuuksiin ja mediasuhteisiin nauttimiseen. Medialukutaito kytkeytyy yksilön mediasuhteen kognitiivi-

seen, sosiaaliseen, esteettiseen, eettiseen ja tekniseen näkökulmaan. (Mediakasvatus esi- ja alkuopetuksessa 2009, 17.)

Medialukutaito on kansalaistaito, jota tulee harjoitella jo varhaiskasvatuksesta alkaen. Perusopetuksessa teeman käsittelyn mahdollistaa ja velvoittaa viestintä ja media-taito-aihekokonaisuus. Sen tavoitteet ja sisällöt tukevat medialukutaidon kehittymistä. Päämääräksi viestintä ja mediataidolle on kirjattu oppilaan ilmaisu ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen, median aseman ja merkityksen ymmärtämisen edistäminen sekä median käyttötaitojen kehittäminen. YK:n lastenoikeuksien sopimus näkee medialukutaidon lapsen oikeudeksi. Mediakasvatusta voi toteuttaa eri sisältöalueiden ja oppiaineiden opetuksen yhteydessä, kerhotoimintana ja kotien kanssa tehtävässä yhteistyössä. (Kerhokeskuksen www-sivut 2012).

Medialukutaito perustuu koulussa oppimiimme perustaitoihin kuten lukeminen, kirjoittaminen, kuvalliset ja musiikilliset perustaidot sekä matemaattiset perustaidot. Perinteinen lukutaidon määritelmä on laajentunut muun muassa tieteelliseen lukutaitoon, medialukutaitoon, kuvanlukutaitoon ja niin edelleen.

Teoksessaan *Kuvaa, ääntä & tekstiä* jäsentävät Ek, Lundvall ja Alanen medialukutaidon seuraavasti:

- tuottaa mediasisältöjä
- analysoida mediasisältöjä
- tarkastella median vaikuttamiskeinoja
- arvioida omaa mediasuhdettaan
- käyttää medialaitteita ja ohjelmistoja
- käyttää mediaa tarkoituksenmukaisesti
- tarkastella mediateollisuuden rakenteita

(Ek, Lundvall, & Alanen 2009, 6-7.)

Nämä taidot kehittyvät iän, kokemusten ja harjoittelun myötä. Oppilaiden medialukutaidon taso voi vaihdella suurestikin. Haasteena kouluille on tasoittaa oppilaiden lähtökohtia. Koulun tulee järjestää toimintaa jossa mediaan ja tieto- ja viestintäteknikkaan liittyviä ilmiöitä eri tavoin hallitsevat pystyvät jakamaan tietojään, taitojaan

ja kokemuksiaan. Medialukutaito on jatkumo. Se on luonteeltaan sosiaalista ja osa elinikäistä oppimista. (Kupiainen & Sintonen 2009, 15.)

4.2 Kriittinen medialukutaito

Kriittisyys tarkoittaa uteliasta ja kyselevää suhtautumista ympäröivään maailmaan. Tietoa kyseenalaistetaan ja tehdään omia valintoja. Kysytään mitä ja miksi? Kriittisyys on kyky nähdä pintaa syvemmälle ja tutkailla maailmaa uusin silmin. Lapsi, jolla on valmiuksia kriittiseen medialukutaitoon, kykenee arvioimaan tietoa, osallistumaan ja käyttämään mediaa omien tarpeidensa pohjalta. Kriittisen medialukutaidon harjoittelu alkaa pienin askelin esim. tekemällä omia mediatuotoksia ja tutkimalla valmiita projekteja. (Pentikäinen ym. 2007,103.)

Kriittisyydelle on tarvetta myös digitaalisena aikakautena. Parhaimmillaan medialukutaidon kehittämisessä kriittinen tulkintataito ja luova tuottaminen kohtaavat, ja mediakasvatuksen osa-alueet, analyysi ja tuottaminen nivoutuvat toisiinsa analyytiseksi tuottamiseksi. Kupiainen & Sintonen (2009, 34.) kertovat teoksessaan Israel Schefflerin (1965) jakaneen mediataidot rutiinitaitoihin ja kriittisiin taitoihin. Rutiinitaitajan tuotteet ovat yleensä teknisesti moitteettomia, mutta ne eivät silti ole kiinnostavia ja ilmaisukykyisiä. Ne perustuvat usein jäljittelyyn ja toistoon. Kriittisiä taitoja kehittämällä tekijä luo itselleen persoonallisen tyylin, yksilöllistyy tekijänä. Hän tuottaa kenties jotain sellaista, joka jättää vastaanottajassa ajatuksen kytemään.

Kupiaisen ja Sintonen (2009) teoksessa pohditaan myös yhdysvaltalaisen kriittisen medialukutaidon kasvatusta, mikä korostaa seuraavaa viittä periaatetta ja kysymystä:

- Kaikki mediaesitykset ovat konstruktioita
- Mediaesitykset on konstruoitu käyttämällä kullekin medialle ominaista kieltä
- Erilaiset ihmiset kokevat viestin eri tavoin
- Media sisältää arvoja ja näkökulmia
- Monet mediaviestit on suunniteltu keräämään rahaa ja/tai valtaa

Vastaavat medialukutaitoa ohjaavat kysymykset ovat:

- Kuka tämän viestin on luonut?
- Mitä tekniikoita on käytetty herättämään mielenkiintoni?
- Miten eri ihmiset voivat ymmärtää viestin eri tavoin kuin minä?
- Mitä elämäntyylejä, arvoja, ja näkökulmia viestissä on esitetty tai jätetty esittämättä?
- Miksi tämä viesti on lähetetty?

Näiden peruseräiteiden ja peruskysymysten tarkastelu on jo hyvä alku kriittiselle medialukutaidolle. Kriittinen medialukutaito on ymmärrystä monimutkaisista taloudellisista, poliittisista ja ideologisista käytännöistä, ei pelkästään henkilökohtainen taito. Kriittinen medialukutaito tarkoittaa sosiaalisen todellisuuden tulkitsemista. (Kupiainen & Sintonen 2009, 123–127.)

4.3 Mediatuottaminen mediakasvatuksena

Mediaesityksen tekeminen yhteisenä projektina antaa mahdollisuuden harjoitella ryhmän jäsenenä toimimista, vuorovaikutusta, valintojen tekemistä sekä vastuun ottamista. Onnistunut lopputulos syntyy yhteistyössä, yhdessä oppien. Parhaimmillaan jokainen ryhmäläinen on päässyt vaikuttamaan lopputulokseen ja osallistumaan työskentelyyn omien kykyjensä rajoissa, joskus jopa ylittäen ne. Henkilökohtaisessa onnistumisen kokemuksessa lapsi saattaa löytää itsestään uusia puolia. Omia mediaesityksiä tekemällä lapset osallistuvat ja vaikuttavat median keinoin ja välinein mediakulttuuriin ja saavat näin äänensä kuuluviin. Heille kehittyy ymmärrys siitä, miten mediaesitys etenee ideasta valmiiksi tuotteeksi ja millaisia osia siihen tarvitaan. Mediakasvatuksessa työskentelyprosessi on usein tärkeämpää kuin itse lopputulos, vaikka usein itse tehdyt mediaesitykset palkitsevatkin tekijänsä. Kasvattajan näkökulmasta olennaista on työskentelyprosessin monipuolinen havainnointi ja lapsen äänen tunnistaminen, sekä tilan antaminen lapsen omille ajatuksille ja kokeiluille. Lasten oma mediatuottaminen lähtee lapsista itsestään. Vastavuoroisessa mediakasvatuksen toimintakulttuurissa keskustellaan lapsen kanssa, eikä tyrkytetä valmiita toimintatapoja ja mediaoppia. Lapset saavat itse pohtia, kokeilla ja luoda uutta. Omien mediaesitysten tuottamisen rikastuttaa ja avartaa kokemusmaailmaa ja lisää mediakulttuurista tuntemusta. Mediaesitysten jakaminen auttaa näkemään asioita toisesta näkökul-

masta. Mediakasvatus ja mediatuottaminen johtavat kysymysten ”miksi”, ”mitä”, ”jos” äärelle ja herättävät halun vaihtoehtojen ja valintojen pohdintaan. (Kupiainen ym. 2009, 138–141.)

4.4 Elokuva ja video osana nuorisokasvatusta

Vapaa-aika on nuorelle hyvin tärkeää harrastusten ja sosiaalisen vuorovaikutuksen kannalta. Harrastuksissa ja vapaa-ajalla nuoret harjoittelevat mm. vuorovaikutus- ja keskustelutaitojaan, oman elämänsä hallintaa, ryhmässä toimimista ja toisten ohjaamista. Harrastusten avulla nuori saa mahdollisuuden etsiä itseään kiinnostavaa toimintaa. Harrastusten kautta nuori pystyy toteuttamaan itseään. Tämä vahvistaa hyvän itsetunnon kehittymistä. (Piironen-Malmi ym. 2008, 165.)

Taiteessa ja taiteen kaltaisessa toiminnassa koetellut ilmaisutaidot auttavat pääsemään lähelle oman elämän kokemuksia, jolloin mahdollisuudet omien ja yhteisten voimavarojen käyttöön kasvavat. Voitaneen puhua emotionaalisesta pääomasta ihmillisen pääoman lajina. Syrjäytymisriskin ymmärtämisessä emotionaalinen pääoma nousee taloudellisen, kulttuurisen ja sosiaalisen pääoman rinnalle. (Bardy & Känkänen 2005.)

Nuorisobarometri 2009, Taidekohtia, käsittelee nuorten omia kokemuksia ja asenteita taidetta ja kulttuuria kohtaan sekä osallistumista taiteeseen ja kulttuuriin. Siinä elokuvaohjaaja ja elokuvapedagogi Elina Kivihalme käsittelee artikkelissaan elokuvaopetusta. Artikkelin mukaan elokuvaopetus Suomessa tulisi irrottaa kokonaan erilliseksi osaksi, pois mediakasvatuksesta. Kouluissa, kuntien kulttuuri- ja nuorisotoiminnassa elokuvaopetuksen tulisi olla pääsääntöisesti toimintaa ja tekemistä, tuotosten suunnittelua, tarinankerrontaa, itsen ilmaisua ja välineistön opettelua. Sitä ei voi opettaa teoriassa vaan elokuvan tekemisen peruseräpäätteet oppii käytännössä. Tekemällä elokuvia voi löytää itsestään uusia puolia. Se voimaannuttaa. Kivihalme sanoo sen auttavan elämässä ja valmistautumisessa elämään. Elokuvan kieliopin ja tekniikan oppiminen on helppoa. Vaikeus tulee vasta elokuvan suunnittelua opeteltaessa. Elokuvan suunnittelu vaatii, mutta myös opettaa vuorovaikutustaitoja, itsensä ilmaisemista sanoin, elein ja kuvin, äänin. Elokuvan avulla oppii uusia taitoja.

Elokuvan ammattilaisten ja kasvattajien on autettava nuorisoa ymmärtämään elokuvaa myös taiteena ja itsensä ilmaisemisen välineenä. Elokuvaa ei voi käsitellä pelkästään viihteenä. Kasvattajien on pilkottava elokuvaopetus pieniin osa-alueisiin. Kouluissa on näytettävä elokuva klassikoita. Nuoria on opastettava kisälli–oppipoikamenetelmällä toteuttamaan omia elokuvatuotoksiaan. Näin nuori kiinnostuu harrastuksesta enemmän, etsii ja kokeilee erilaista ilmaisua, valoa, värejä, kuvakulmia ja rytmiä. Se usein tuokin nuoren elämään iloa ja onnistumisen tunteita, myös pettymyksiä, mutta myös ne ovat osa oppimista. Joskus elokuvalla voi olla myös parantava vaikutus. Katsoessaan elokuvaa voi oivaltaa jonkin mieltä häiritsevän asian ytimen ja löytää siihen vaikuttamismahdollisuuden. Tällä hetkellä kaikki maksuton toiminta elokuvan ja nuorten hyväksi perustuu pätärahoitukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että toimintaa harjoittavat eri instanssit eivät kykene kehittymään. (Nuorisobarometri 2009. 149–154.)

5 HANKKEISTETTU NUORISOTYÖ

Kunnallisen nuorisotyön arviointihankkeessa todetaan, että Suomessa oli vuonna 2000 Euroopan sosiaalirahaston tukemia hankkeita yli 4000. Niihin osallistui yli 400 000 ihmistä. Esimerkiksi Länsi-Suomen läänin alueella syrjäytymistä ehkäiseviä projekteja oli yli kahdeksansataa. Kunnilla on siis tietyt peruspalvelut. Säännöllisin väliajoin projektit vaihtuvat uusiin ja kaikki jo hyväksi havaittu ja toimiva saa siirtyä uuden tilalta. Se oli projekti, nyt se päättyy. Projekteilla peitetään katvealueiden palvelujärjestelmien puutteita. (Silvennoinen 2001, 40.)

Kirkkohallitus käynnisti vuonna 2000 Riemuvuoden erityismäärärahoitettuja projekteja yli viisikymmentä joiden tarkoituksena oli panostaa nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn. Niistä on koottu arviointitutkimus, Siivet kantaa elämään, missä kuvaillaan kaikki mukana olleet projektit. Loppuyhteenvedossa todetaan näiden projektien pyrkineen jatkamaan toimintaansa uusien rahoituskanavien kuten esim. läänin ja EU:n rahastojen avulla. Projekteista kymmenen on saanut jatkorahoituksen. (Gothoni 2003, 190.)

Projektimainen työskentelytapa on juurtunut tiivistä osaksi nuorisotyötä, pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen työn rinnalle. Joskus projektimainen työ saattaa jopa korvata täysin perustasolla tehtävän työn. Kun rahoja ohjataan erilaisiin projekteihin, heikennetään samalla perustason nuorisotyön perustaa. Miten projektirahoitteiset organisaatiot sitoutuvat järjestelmien ylläpitämiseen sitten kun rahoitus loppuu? Nuorisotyöntekijät kuvasivat opetushallituksen koordinoimaa valtakunnallista nuorten osallisuushanketta ”projektihässäkäksi”. He kokivat, että takataskussa piti jatkuvasti olla tempuarsenaali, minkä toteuttamiseen voisi nopealla sykkeellä hakea rahoitusta. Pidempään työskennelleet kokivat, että jo käytössä olevia tapoja naamioitiin uusiin kuoseihin, jotta ne täyttäsivät tarvittavat projektikriteerit. Aikaa tuhraantui paljon erilaisten projektiraporttien ja selvitysten tekemiseen. Tämä kaikki oli poissa varsinaisesta nuorisotyöstä. (Soanjärvi 2011, 84–85.)

5.1 Myrsky -hanke tiennäyttäjänä

Monet nuorisotutkimukset todentavat, että mielekäs vapaa-ajan toiminta ja yhteisölliset sidokset ehkäisevät tehokkaimmin syrjäytymistä. Tämä arkinen tapahtumakenttä jää kuitenkin helposti poliittisilta päätöksentekijöiltä huomaamatta. Nuorten ongelmia ei tunnisteta tai niihin ei puututa silloin kun se olisi nuorten kannalta mielekkäintä.

Suomen kulttuurirahaston toteuttama Myrsky-hanke kesti kolme vuotta. Suomen kulttuurirahasto aloitti hankkeen ja hallinnoi sitä vuosina 2008–2010. Maaliskuussa 2011 hanke siirtyi osaksi Suomen lasten ja nuorten säätiön toimintaa. Siihen panostettiin yhteensä lähes viisi miljoonaa euroa, ja sen käynnistämiin hankkeisiin osallistui yli 14 000 nuorta. Myrskyssä toimi kaiken kaikkiaan noin 13 900 nuorta, minkä lisäksi hankkeissa pistäytyi lyhyemmissä toiminnoissa tai yleisöinä noin 12 200 nuorta, yhteensä siis noin 26 000 nuorta. (Myrskyn www sivut 2012.)

Myrsky-hankkeella haluttiin vahvistaa nuorten hyvinvointia sekä sosiaalista ja henkistä kasvua tuomalla taide ja kulttuuri nuorten omaan elämään. Hankkeen toimintakausi oli vuosina 2008–2011. Hankkeella pyrittiin juurruttamaan yhteiskuntaan myös uusia nuorten taidetoiminnan tapoja. Myrsky-hanke kohdistettiin ensisijaisesti 13–17-vuotiaille nuorille. He osallistuivat ammattitaiteilijoiden ohjauksessa monenlaisiin

taidehankkeisiin. Myrskyyn saivat osallistua kaikenlaiset nuoret mutta erityishuomiota kiinnitettiin nuoriin, jotka olivat vaarassa syrjäytyä. Myrskyn uusi ohjelma otettiin käyttöön joulukuussa 2011. Uudistuneessa Myrskyssä painopiste on entistä enemmän nuorten osallisuuden vahvistamisessa ja voimauttavien kokemusten tarjoamisessa. Toimintaan osallistuva ikäryhmä on laajentunut 12–29-vuotiaisiin nuoriin. Lokakuussa 2012 Myrsky-projektitukea jaettiin 19 projektille yhteensä 182 000 euroa. (Myrskyn www sivut 2012.)

Myrsky-hankkeesta on käynnistetty tutkimushanke vuoden 2012 alkupuolella. Tutkimus on jatkoa aiemmalle Suomen kulttuurirahaston rahoittamalle Myrsky -hankkeesta tehdyille tutkimukselle Iloa ja voimaa elämään – Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. Edellinen tutkimus jo osoittaa, että nuorten omista lähtökohdista lähtevä, taiteilijoiden ohjaama taiteen tekeminen vahvistaa nuorten hyvinvointia. Uuden tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa taiteen tekemisestä ja sen keinoista vahvistaa nuorten osallisuutta ja hyvinvointia. (Myrskyn www sivut 2012.)

6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tutkimus on toteutettu yhteistyössä Ahlaisten nuorisoseuran kanssa. He halusivat tietää onko toiminnalle löytymässä jatkoa ja halukkuutta? Mitä tarvitaan, jotta tuupi Ahlaisissa jatkuu? Miten joukkoon saataisiin uusia tuupilaisia vanhojen ”kasvaessa ulos” ja lähtiessä muualle opiskelemaan? Tutkimusta aloitettaessa yksi tutkimusongelmista oli selvittää, ovatko nuoret niin motivoituneita, että yhdistys ostaisi oman välineistön. Tähän ongelmaan tuli kuitenkin jo vastaus, ennen kuin hanke oli päättynyt. Nuorisoseuran puolesta vastaavana ohjaajana toiminut Regina Wittsberg osti tarvittavan mediavälineistön ennen hankkeen päättymistä.

Tuupista saatiin paljon hyvää ja kannustavaa palautetta niin kyläläisiltä kuin muualle muuttaneilta ahlaislaisilta. Tuupin merkitys kylän äänitorvena koettiin myös suureksi kun tiedotettiin ja ihmeteltiin Porin perusturvan kylään kohdistamia supistuksia.

Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään mitä nuoret kokevat oppineensa. Mikä on se taika, joka on kiinnittänyt nämä nuoret tähän projektiin niin voimallisesti? Ahlainen on palkittu vuoden maakuntakylänä ja sen nuorisoseuratyöllä ja erilaisilla hankkeilla on pitkät perinteet. Nämä nuoret ovat projektin myötä löytäneet ahlaislaiset juurensa, mutta myös kasvattaneet kansainvälisiä siipiään. He ovat myös jakaneet löytämänsä ja oppimaansa julkaisemalla lukuisia videoita You tubessa.

7 AINEISTON KERUU

Tutkimukseni materiaali on kerätty useaa eri menetelmää käyttäen. Tutkimuskysymykset olivat sellaisia, ettei vastauksia olisi löytynyt käyttämällä pelkästään yhtä tutkimusmenetelmää. Havainnoinnilla sain tietoa vuorovaikutuksesta niin ryhmän sisällä kuin ohjaajien ja ohjattavien välillä. Pystyin täydentämään havaintoja ja saamaan niihin vahvistusta haastattelujen avulla. Haastattelut tuottivat myös tietoa, jota ei pelkällä havainnoinnilla olisi saanut. Haastattelurungon avulla oli helpompi pysyä valituissa teemoissa, mutta haastattelu kuitenkin eteni keskustelunomaisesti ja antoi haastateltavalle mahdollisuuden pohdiskella kysymyksiä. Etukäteistehtävä ja ennakoitdialogi olivat tärkeitä, kun pohdimme millä edellytyksillä tuupi voisi jatkua. Niiden avulla pystyimme arvioimaan ja myös luomaan toimintaedellytyksiä, jotka myös jäivät elämään käytäntöinä. Nuoret itse olivat vaikuttamassa tulevaisuuteen ja miettimässä, mitkä ovat toiminnan jatkon uhat ja miten niistä vältyttäisiin. Tulevaisuuden muisteluun saatiin mukaan niin nuorten kuin ohjaajienkin ajatuksia ja niitä pystyttiin yhdessä työstämään. Nuoret kokivat olevansa arvostettu osa toiminnan suunnittelua.

Pelkkä kyselylomake olisi ollut ehkä helppo toteuttaa, mutta olisiko se sisällöllisesti tuottanut yhtä luotettavaa tietoa? Olisiko lomake ollut niin kattava, että sen avulla olisi saatu riittävästi materiaalia luotettavan lopputuloksen aikaansaamiseksi? Samoihin kysymyksiin törmäsin miettiessäni pelkkää haastattelua. Osaisinko valita oikeat kysymykset ja tarkentaa niitä riittävästi? Entä jos haastateltavista puolet olisikin haluttomia osallistumaan haastatteluun? Aineisto koostuu lopulta neljästä eri palasesta: havainnoinnista, haastattelusta, etukäteistehtävästä ja ennakoitdialogista.

Aloitin tutkimuksen tuupilaisten havainnoinnilla eli osallistumalla tuupin toimintakertoihin. Samalla hankin taustamateriaalia tutustumalla mm. mediakasvatuksesta kirjoitettuihin artikkeleihin, nettijulkaisuihin ja kirjallisuuteen. Riittävä valmistautumisaika mahdollisti asian jäsentymisen. Ulkopuolisen tarkkailijan roolista siirryin osallistuvaan havainnointiin ja sen kautta teemahaastatteluihin. Lopulta järjestin vielä ryhmälle ennakointidialogin, tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaverin, minkä tarkoituksena oli yhdessä löytää vastauksia tutkimusongelmiin. Tuohon tulevaisuuden muisteluun nuoret valmistautuivat aiheeseen virittävällä ennakkotehtävällä, mikä mahdollisti suunnittelupalaverin joustavan käynnistymisen ja hedelmällisen lopputuloksen.

7.1 Havainnointi

”Havainnointi on kaikille tieteenhaaroille yhteinen ja välttämätön perusmenetelmä. Voidaan jopa väittää, että kaikki tieteellinen tieto perustuu todellisuudesta tehtyihin havaintoihin.” (Hirsjärvi & Hurme 2011, 37.) Havainnoinnin tyypejä on erilaisia. Havainnointia voidaan käyttää niin puheen kuin käyttäytymisenkin tarkkailuun.

”Aineiston keräämisen onnistumisen eräs edellytys havainnointiin ja osallistumiseen perustuvassa tutkimuksessa on tutkijan persoona ja siihen liittyvät erilaiset tekijät. Parhaiten toimimme omasta persoonastamme käsin.” (Aaltola & Valli 2010, 156.)

Tutkimuksen aikana osallistuin lukuisiin tuupi-iltoihin ja kuvauksiin. Aloitin havainnoin maaliskuussa 2012 ja se jatkui projektin päätökseen, elokuun loppuun 2012 asti. Tuupilaiset kokoontuivat Ahlaisten nuorisotalolla, pääsääntöisesti perjantai-iltaisina, klo 19–22. Paikalla oli yleensä sama yhdeksän hengen ydinporukka, sekä ohjaajina Regina Wittsberg ja Ari Impola. Joskus paikalla kävi ns. vierailevia tähtiä, mutta ydinporukka pysyi samana.

Asetuin ensin itse havainnoinnin kohteeksi. Kerroin nuorille, mitä olen tekemässä ja mistä syystä. Jaoin nuorille havainnointi- ja haastatteluluvat ja pyysin palauttamaan ne pikaisesti. Nuoret itse ottivat minut vastaan hyvin. Tavoilleen uskollisina he halu-

sivat tehdä tutkimuksen kohteeksi pääsystä uutisen, kaikki merkittävä uutisoidaan. Niinpä minut kuvattiin ja haastateltiin ja parissa päivässä video löytyi You Tubesta.

Aloitin tutkimuksen havainnoimalla ensimmäisellä kerralla tuupin toimintaa kokonaisuutena. Mistä oikein on kyse? Mitä tuupissa tehdään? Myöhemmin pyrin keskittymään havainnoinnissa eri asioihin. Tarkkailin mm. vuorovaikutusta tuupilaisten välillä. Millaisin keinoin he tulevat keskenään kuulluksi? Miten he toimivat saadakseen haluamansa asian läpi lopputuloksessa. Tarkkailin tuupilaisten ja ohjaajien välistä vuorovaikutusta. Miten tuupilaiset hakivat huomiota, pyysivät apua? Miten paljon tuupilaisten omat ehdotukset menivät läpi? Mistä syystä heidän ehdotuksensa osoittautuivat huonoiksi? Kuka käytti puheenvuoroja ja miten paljon? Oliko joukossa joku, joka ei tullut ollenkaan kuulluksi? Kuka toimi järjestyksenpitäjänä ja aikatauluttajana?

7.2 Haastattelu tutkimusmenetelmänä

Jotta voisimme tietää mitä mieltä ihmiset ovat, on meidän kysyttävä sitä heiltä suoraan. Tuupin kohdalla haastattelut olivat mielestäni oikea tutkimusmenetelmän muoto siksi, että ollaan hakemassa merkityksiä. En voi olettaa - on kysyttävä.

Haastattelussa annetaan ihmiselle mahdollisuus tuoda esille itseään koskevia asioita, mielipiteitä, kokemuksia ja ajatuksia, mahdollisimman vapaasti. Näin ihminen on tutkimuksessa merkityksiä luova ja aktiivinen osapuoli. Haastattelun avulla voidaan selventää vastauksia mahdollisten tarkentavien lisäkysymysten avulla. Tietoja voidaan myös syventää, sillä haastattelussa voidaan pyytää perusteluja ja siinä on myös mahdollisuus motivointiin. Haastattelijan persoonalla on suuri merkitys ja taitava haastattelijaj voi saada haastateltavasta paljon tietoa. Haastattelussa on myös mahdollista muokata kysymysten järjestystä, edeten luonnollisen keskustelun tuomien mahdollisuuksien mukaisesti. Haastattelun avulla saa myös helposti esimerkkejä, mikä lomakekyselyssä saattaisi olla hankalaa. (Hirsjärvi ym. 2011, 34–37.)

Suurin haaste onnistuneelle haastattelulle on haastattelijan oma ammattitaito. Haastattelijalta vaaditaan taitoa ja kokemusta. Haastattelijan rooliin ja tehtäviin tulisi koulutautua. Työmenetelmänä haastattelu vie aikaa. Haastatteluista sopiminen, ajan ja

tilan järjestäminen, sekä itse toteutus ovat työläitä. Vielä enemmän aikaa kuluu saadun materiaalin litteroinnissa ja analysoinnissa. Haastattelu saattaa myös sisältää monia virhelähteitä, niin haastattelijasta kuin haastateltavastakin johtuen. Haastattelujen tulkinta ja analysointi on myös aina haasteellista. (Hirsjärvi ym. 2011, 34–37.)

Lapsen ja/tai nuoren haastattelu eroaa monessa suhteessa aikuisen haastattelusta. Hirsjärvi & Hurme ovat teoksessaan Tutkimushaastattelu, teemahaastattelun teoria ja käytäntö tuoneet esille Anderssonin ja Yarrowin näkemyksen lapsen haastattelussa huomioitavista seikoista, sekä keinoja, joilla haastattelua voidaan helpottaa. Erityisesti lasta haastateltaessa on varmistuttava, että lapsi ymmärtää mitä kysytään. Usein aikuinenkin törmää käsitteisiin, jotka eivät ole hänelle itselleenkaan selkeitä. Lapsen kohdalla emme voi olettaa käsitteiden olevan lapselle tuttuja, vaan meidän on varmistuttava asiasta. Haastattelijan on myös oltava kiinnostunut siitä, mitä lapsi sanoo. Vastaukset saattavat joskus olla hyvinkin vuolaita, mutta haastattelijan tulee jaksaa pitää oma mielenkiintonsa yllä. Lasta ei myöskään saa painostaa vastaamaan. Joskus lapsen ”en tiedä” vastaus voi olla merkki siitä, että lapsella on käsitys, ettei haastattelijä todennäköisesti kestä lapsen vastausta. Lapsen ja/tai nuoren haastattelua voi myös joskus helpottaa vihjaamalla, että muista lapsista voi tuntua samoin, esim. ”Joskus tytöistä tuntuu, että ainoastaan äidit ymmärtävät heitä. Miltä sinä ajattelet tästä?” Kysymyksissä voi esittää myös vaihtoehtoja tai valita sanoja jotka muotoilevat kysymyksistä pikemminkin neutraaleja kuin negatiivisviritteisiä. (Hirsjärvi ym. 2011, 130–131.)

7.3 Haastattelujen toteutus

Halusin tutkimusaineistoon syvempää ja henkilökohtaisempaa tietoa tuupilaisten ajatuksista. Niinpä haastattelin kaikki vanhat tuupilaiset, joita oli viisi kappaletta. Toteutin haastattelut tuupin päätösleirin yhteydessä. Haastattelulupa kotoa pyydettiin jo havainnointiluvan yhteydessä, joten nuoret olivat jo muutamaan otteeseen ehtineet kysyäkin, milloin haastattelut toteutetaan. Kaikki haastateltavat osallistuivat innokkaasti ja litteroitua tekstiä syntyi kaksikymmentä sivua, vaikka teemat olivat melko suppeat. Selitin pikkutuupilaisille, miksi heidät rajattiin haastattelujen ulkopuolelle. Syy rajaukseen oli, että pikkutuupilaiset olivat tulleet mukaan, kun hankkeen ensimmäinen kolmannes oli jo takanapäin. Heidä myöskin opetettiin ja liikuteltiin erillisenä

ryhmänä. Heille oli selkeästi eriytetty helpompia tehtäviä ja isommat tuupilaiset toimivat heidän apuohjaajinaan, siirtäen jo omaksumaansa tietotaitoa eteenpäin, pikku-tuupilaisten käyttöön. Pikku-tuupilaisia kuitenkin miellytti tieto, että he ovat tärkeä osa tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaveria.

Haastattelurunko koostui seuraavista teemoista

- yleinen harrastuneisuus
- osallistuminen tarkemmin tuupin toimintaan
- mitä kokee oppineensa tuupissa
- mitä tuupiin osallistuminen merkitsee haastateltavalle
- mitä tuupin päättyminen projektina, merkitsee haastateltavalle

Näitä kysymyksiä täsmensin avoimilla kysymyksillä. (Liite 3)

Haastattelupaikaksi olin ajatellut yhtä nuorisotilan huoneista, jossa normaalistikin tuupi kokoontui. Tuo tila tarvittiin kuitenkin toiseksi editointihuoneeksi, joten olin ongelman edessä ennen kuin päästiin edes alkuun. Lopulta päätin pitää haastattelut autossa. Tämä ratkaisi nauhoituspulman, sillä tila oli riittävän pieni hyvälaatuiseen taltiointiin. Haastattelut tallennettiin litterointia varten sanelukoneelle. Oman äänen tallentaminen saattaa jännittää haastateltavaa, niin nuorta kuin aikuistakin (Aaltola ym. 2010, 176). Olimme kuitenkin siinä onnellisessa tilanteessa, että niin äänen kuin kuvankin taltiointi, oli jo kaikille arkipäiväistä. Toteutin haastattelut kolmen eri päivän aikana. Litteroin kaikki haastattelut heti haastattelupäivinä. Nuorten mielestä oli erikoista, että kirjoitin ihan kaiken. Litteroin, kuulokkeita käyttäen, fyysisesti samassa tilassa, missä nuoret editoivat filmejään. Usein haastateltu kävikin tarkistamassa mitä kirjoitettiin.

”Kirjotaksä ihan kaikki, siis naurut ja tauotki. Aika outoo.”

Litteroinnin jälkeen jätin haastattelut kuitenkin vielä nauhoille, sillä halusin varmistaa, ettei ”mitään mene ohi”. Kuuntelin nauhoja vielä litteroinnin jälkeenkin, jotta pystyin tarkistamaan, että olin ymmärtänyt merkityksiä oikein. Toisaalta halusin säilyttää nauhat vielä ns. varmuuskopioina. Mitä useamman haastattelun sain tehtyä, sitä tietoisemmaksi tulin siitä, mitä olin tekemässä. Ennalta laadittujen kysymysten ”hyvyys ja huonous” tulivat myös selkeämmin esille.

7.4 Haastattelujen analysointi

Nauhoitin kaikki tekstit sanelukoneelle, minkä käyttö juuri näiden nuorten kanssa oli hyvin luontevaa. Nuoret eivät vierastaneet tallenninta, päinvastoin, he halusivat tietää miten se toimii ja mitä sillä voi tehdä. Sanelukoneelta litteroin tekstin. Kaiken kaikkiaan tekstiä kertyi kaksikymmentä sivua. Tekstimuotoisten haastattelujen pohjalta aloin kirjoittaa ylös useasti esiin nousevia tai tutkimuksen kannalta merkittäviä lauseita. Tämän jälkeen rajasin pois epäolennaista informaatiota. Rajasin pois mm. taustakysymyksen yleisestä harrastuneisuudesta, sillä sen merkitysarvo tuupin jatkumisen kannalta, ei noussut erityisen tärkeäksi. Osallistujat pääsääntöisesti ratsastivat paikallisella tallilla. Kaupunkiin asti suuntautuvia harrastuksia heillä ei ollut. Lopulta jäljellä oli enää tutkimuksen kannalta olennaista informaatiota. Jaoin nämä tekstistä esiin nousseet ilmaukset omiin ryhmiinsä.

Vastaukset lajiteltiin haastattelun teemojen mukaan

- yleinen harrastuneisuus
- osallistuminen tarkemmin tuupin toimintaan
- mitä kokee oppineensa tuupissa
- mitä tuupiin osallistuminen merkitsee haastateltavalle
- mitä tuupin päättyminen projektina, merkitsee haastateltavalle

Näiden otsikoiden alle keräsin haastatteluista lauseet, jotka vastasivat em. teemoihin. Joskus vastaus johonkin kysymykseen saattoi tulla jonkin toisen teeman alta. Esim. tuupiin osallistuminen ja tuupin loppuminen projektina, olivat hyvin rinnakkaisia ja vastauksia löytyi ristiin, molempien teemojen alta. Samoin kävi teemoille osallistumisen merkitys ja oppiminen. Tämän jälkeen kuuntelin haastattelut vielä uudelleen muutamaan otteeseen ja varmistin, että kaikki oleellinen tieto on saatu talteen.

Kokosin haastattelut jälleen suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Teemat hahmottuivat uudelleen ja niitä oli nyt mahdollista tulkita suurempina kokonaisuuksina. Etsin yhteneväisyyksiä, eriävyydethän nousivat haastatteluista hyvin esille, eikä niiden varsinaiseen etsintään tarvinnut käyttää aikaa. Kautta linjan olivat kuitenkin haastattelujen tulokset hyvin yhteneväisiä. Lieneekö kyse huonoista kysymyksistä? Tässä kohtaa

jään miettimään, mitä jäi kysymättä ja millaisilla kysymyksillä olisin päässyt vielä syvemmälle?

7.5 Suunnittelupalaverin ennakkotehtävä

Tuupin päätösleirin yhteydessä järjestin tulevaisuuden muistelu suunnittelupalaverin. Annoin viikkoa aikaisemmin, leirille osallistuville nuorille, aiheeseen virittävän ennakkotehtävän, mikä heidän piti palauttaa päätösleirin aloituksen yhteydessä. Pyysin heitä vastaamaan nimettömästi kysymykseen, joka olisi aloituskysymyksenä myös tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaverissa.

Kuvitellaan, että ollaan marraskuussa 2013.

Asiat ovat nyt tuupin kannalta aika hyvin.

Mitä tuupille kuuluu?

Mitä itse teit, jotta tuupi saatiin Ahlaisissa jatkumaan?

Vaihtoehtoina oli vastata sähköpostitse tai paperilla jonka voisi pudottaa postilaatikooni. Vastaukset voi kirjoittaa myös saman paperin kääntöpuolelle. Kaikki ennakkotehtävät palautuivat takaisin hyvissä ajoin. Kahdessa oli myös kirjoittajan nimi huolimatta siitä, että tehtävät oli pyydetty palauttamaan nimettöminä.

7.6 Tulevaisuuden muistelu- suunnittelupalaverin toteutus

Järjestin suunnittelupalaverin Ahlaisten nuorisotilaan. Valmistauduin palaveriin varaamalla sopivan tilan sekä tarkistamalla, että tilasta löytyisi tarvittava fläppitaulu. Järjestin tilan niin, että jokainen osallistuja näkee toisensa. Tarkoituksena oli ollut, että palaveri olisi videoitu ja siitä olisi saatu tarvittavaa lisämateriaalia. Tilanne oli kuitenkin hieman eri, kuin mitä olin suunnitellut, sillä paikalla oli paikallislehden toimittaja tekemässä haastattelua tuupista. Myös tallennuksen osalta tilanne muuttui,

sillä kaikki tuupilaiset halusivat osallistua palaveriin, eivät kuvaamiseen. Tutkimusaineiston tallentamisen näkökulmasta videointi olisi ollut fläppitaulua parempi vaihtoehto.

Palaverin aluksi kerroin mistä on kyse, miksi palaveri järjestetään. Tarkoituksenaan oli rakentaa tuupille tulevaisuutta ja tehdä selkeä suunnitelma, miten tuupi saataisiin juurtumaan Ahlasiin. Kerroin myös millaisilla pelisäännöillä edetään. Selostin mitkä ovat palaverin vaiheet. Kerroin, että palaveri pyritään pitämään tiiviinä ja riittävän lyhyenä kuitenkin niin, että kaikki tulevat kuulluksi. Kerroin toimivani puheenjohtajana. Ohjaajien, Regina Wittsbergin ja Ari Impolan, roolit eroaisivat palaverissa tavanomaisista. He olivat paikalla järjestävän tahon edustajina. Kerroin, että heidän puheenvuoronsa tulee vasta viimeiseksi. Korostin jokaisen oikeutta puhua niin, ettei hänen puhettaan keskeytetä tai kommentoida. Muiden puheita on mahdollisuus kommentoida vasta omalla puheenvuorolla. Tarkoituksena oli saada kaikkien ääni kuuluville. Tässä kohtaa myös toinen ohjaajista, Ari, käytti puheenvuoron. Hän korosti, miten hienossa tilaisuudessa nuoret saavat olla läsnä ja hän kertoi omakohtaisen kokemuksen ennakoitdialogiin osallistumisesta. Sillä on ollut suuri merkitys siihen, miksi hän tällä hetkellä kouluttaa uusia mediakansalaisia.

Palaveriin osallistui yhdeksän tuupilaista. Tulevaisuuden muistelu aloitettiin kysymällä jokaiselta kysymykset 1. ja 2. peräjälkeen.

Kuvitellaan, että ollaan marraskuussa 2013 ja asiat ovat nyt tuupin kannalta aika hyvin.

1. Mitä tuupille kuuluu?
2. Mitä itse teit, jotta tuupi saatiin Ahlaisissa jatkumaan? Keneltä ja mistä sai tukea ja minkälaista?

Tarkensin ja täsmensin kysymyksiä tukikysymyksillä. Ymmärsinkö oikein...? Kuka kutsui? Missä se tapahtui? Mistä? Mitä? Milloin? jne.

Kokosin vastaukset fläppitaululle kaikkien nähtäville.

Kun kysymykset 1. ja 2. oli kysytty, siirryttiin ns. huolikierrokselle ja kysyttiin jokaiselta vielä kolmas kysymys.

3. Mistä olit huolissasi silloin projektin päättyessä ja mikä sai huolesi vähenemään?

Näiden kysymysten jälkeen pidettiin ns. kahvitauko, minkä aikana nuoret kävivät merkitsemässä fläppitauluun kaksi itselleen tärkeimmäksi nousutta asiaa. Merkintöjen pohjalta palaveria jatkettiin ja nostettiin esille tärkeimmiksi valikoituneet. Seuraavaksi puheenvuoro annettiin ensin Reginalle ja sen jälkeen Arille.

Suunnittelupalaverin päätteeksi tein yhteenvedon fläppitaululle kootuista asioista ja kysyin, onko asiat kirjattu oikein. Halusin vielä varmistaa, että kaikki ovat ymmärtäneet, mitä nyt on yhteisesti sovittu. Kerroin, että kirjoitan palaverista muistion ja että jaan sen palaveriin osallistuneille. Kokonaisuudessaan palaveri kesti hieman yli kaksi tuntia. Nuoret jaksoivat herkeämättä koko palaverin. He halusivat vielä jatkaa yhteistä aikaa niin, että jokaisesta tulisi kertoa jokin hyvä asia. Loppuaika käytettiin nuorten haluamalla tavalla. He halusivat että jokainen, myös ohjaajat, antavat jokaisesta yksilöllisesti positiivista palautetta. Missä kyseinen nuori on hyvä? Nuoret vastaavasti antoivat vuorotellen positiivista palautetta ohjaajille. Jälkikäteen nuoret kiittelivät, että olivat saaneet osallistua ”kokoukseen”.

Tuupilaisten yhteishenki oli lähes käsinkosketeltavaa.

8 TULOKSET

8.1 Havainnoinnin anti

Tuupi -ryhmä oli hyvin tiivis. Heillä oli korkea työmoraali ja osallistumisprosentti oli todella korkea. Jonkun ollessa pois oli siihen hyvin pätevä syy ja tuupilaisilla oli jo etukäteen tieto poissaolleesta. Jopa jonkun ollessa myöhässä oli siitäkin tietoa. Mikäli jostain syystä sitä ei ollut, soitettiin ”perään” välittömästi. Ensimmäisen soiton tekivät tuupilaiset itse, mutta mikäli puheluun ei vastattu, pyysivät he vielä ohjaajaa soittamaan. Yleensä kaivattu tuupilainen ilmestyi ovelle ja saadessaan ryöpytyksen miksei ollut vastannut puhelimeen, oli siihen selityksenä, että puhelin oli ollut äänettömällä. Tuupilaiset puhuivat paljon. Heidän keskustelunsa olivat vastavuoroisia niin toistensa kuin ohjaajienkin välillä. He perustelivat ja pohtivat. Tuupissa oltiin kuitenkin myös paljon hiljaa. Joko niin, että hiljaisuutta edelsivät sanat kuvaus, käy tai niin, että kaikki tuijottivat näyttöä, miettien sopivia leikkauskohtia.

Illat aloitettiin työnjaollisesti. Kuka tekee mitäkin? Missä vaiheessa edelliset työt ovat? Onko jotain editoitavaa? Onko musiikki valmiina vanhoihin? Kuka tekee uutistuopin? Mikäli vanhat tuupilaiset tekevät uutiset, niin mitä pikkutuupilaiset tekevät? Lähdetäänkö tänään jonnekin kuvaamaan? Mikäli tänään ei kuvata, niin sovitaan milloin tarvittavat kuvaukset tehdään. Mitä tapahtumia kylällä on seuraavaksi? Pitääkö jostain tiedottaa? Työnjaon jälkeen nuoret jakaantuivat ryhmiinsä. Osa editoi vanhoja, osa teki uutta käsikirjoitusta. Vanhat tuupilaiset pystyivät jo pitkälle toimimaan itse eli ohjaaja saattoi antaa tehtäväksi editointivälineiden kuntoon laittamisen tai pienten neuvomisen/opettamisen. Varmaa oli, että työ tuli tehtyä. Varmaa oli myös, että iltojen yleisimmin käytetty sana oli Ari. Työtä tehtiin kahdessa eri huoneessa ja Ari kävi näiden huoneiden väliä. Koska editointia saattoi tapahtua jopa kolmessa eri pisteessä, joutuivat nuoret kuitenkin myös itse ratkaisemaan ongelmia ja neuvomaan toisiaan. Selkeästi nousi esille, että nuorilla oli omat osaamisalueensa ja vahvuutensa. Vahvaksi todettu editoija auttoi pienempiä, tai teki hankalampaa editointityötä. Jos esim. kuvauksen kanssa oli kiire, annettiin työ sellaiselle, joka sen varmasti hallitsi. Myös molemmilla ohjaajilla oli omat vahvuutensa. Ari Impola oli töiden alkuun laittaja ja tekninen opettaja. Regina Wittsbergin vahvuuksia oli paikallistuntemus. Hänellä on myös pitkä kokemus näytelmien ohjaamisesta, joten nuoret hyödynsivät häntä mm. muotoillessaan kuukausittaisista uutistuupeista selkeitä kokonaisuuksia.

Nuorten toiminta tuupissa oli harvinaisen kunnianhimoista. He halusivat aikaansaada hyvää materiaalia. Heillä oli myös halu saada aikaan valmista. Kuitenkin kyseessä olivat nuoret, joten mukaan mahtuu hölmöilyä ja väsymyksen tuomaa levottomuutta. Ajoittain nuoret ovat kärsimättömiä niin ohjaajille kuin toisilleenkin. Nuoret kuitenkin komensivat toisiaan ja äärimmäisen harvoin joutuivat ohjaajat puuttumaan mihinkään tilanteeseen. Tällä oli se vaikutus, että jos Ari jostain sanoi, asia varmasti korjaantui. Yhtään varsinaista riitaa ei tuupissa havainnointikertojeni aikana syntynyt. Kinaa kylläkin, mutta silloin kinasteltiin erilaisista näkemyksistä ja päästiin kompromisseihin.

Nuorilla oli myös kykyä joustaa. Hyvänä esimerkkinä on eräs uutistuupi, jonka vanhemmat tuupilaiset tekivät. Käsikirjoitus oli tehty ja kuvaamista aloiteltiin, kun aloituksesta myöhästynyt tuupilainen tuli paikalle. Koska hän oli esiintynyt lähes kaikissa pätkissä, olivat muut ajatelleet hänelle äänittäjän tehtävää. Hän kuitenkin itse tote-

si, ettei nyt halua sitä. Hän sanoi, että mä keksin just itselleni roolin ja lisäsi itsensä jo muiden tekemään käsikirjoitukseen. Hetken hiljaisuuden jälkeen kuvaamista jatkettiin - ja mukana oli uusi roolihenkilö.

Tuupi -iltojen aikana nuoret saivat tekemisen ohella oppia mitä kuuluu huomioida videoita tehdessä. Miten hyvä video rakennetaan ja miten se teknisesti kannattaa toteuttaa? Nuoret saivat ohjeita niin kameran edessä kuin takanakin olemisesta. He saivat hyvää esiintymisvalmennusta. He joutuivat myös tilanteisiin, missä heidän oli haastateltava muita, aikuisia ihmisiä. Vaikka näihin oli omat käsikirjoituksensa tapahtui haastattelujen aikana kuitenkin yleensä aina jotain, mikä ei käsikirjoitukseen kuulunut. Näissä tilanteissa vaadittiin kykyä heittäytyä ja sitkeyttä vetää haastattelut loppuun.

Nuoria opetettiin teknisesti hyvän lopputuloksen aikaansaamisessa. Heille näytettiin miltä lopputulos näyttää jos tekee näin tai vaihtoehtoisesti toisella tavalla. He itse kommentoivat rakentavasti niin omia kuin toistensa aikaansaannoksia. Tekemisestä välittyi intohimo, ilo, uteliaisuus ja halu tehdä. Illat saattoivat venyä ja usein aloitettaessa Ari saattoikin sanoa, että hänen ihan oikeasti täytyy päästä kymmeneltä lähtemään.

Viimeinen havainnointikerta oli Grande Finalessa 16.9.2012. Kyseessä oli avoin tilaisuus, jonne oli lähetetty kutsuja You Tuben ja Facebookin välityksellä. Tilaisuudessa esitettiin kaikki tuupilaisten tekemät videot. Tilaisuuden päätti ensiesitys nuorisoseuran leirillä kuvatusta Onnenkallio Talent videosta. Videossa esiintyy suuri joukko kyläläisiä nuoria. Kyseessä on video, joka on lähdössä kilpailemaan syyskuussa järjestettävälle videofestivaaleille. Aiemmin kisaamaan on lähetetty ”Ylimääräiset Ahlaste myrsky- ja tulvauutiset” joka lähti kisaamaan Wildlife luontoelokuva-kilpailuun. Elokuvia katselemassa oli tuupilaisten lisäksi muita kylän lapsia ja nuoria, sekä myös muutama aikuinen. Tuupilaiset olivat pyytäneet mukaan myös muuttaman kaupunkilaisnuoren. Ennen tilaisuuden alkua kävi jälleen paikalla myös paikallislehti tekemässä tuupilaisista oman uutisensa. Videot vastaanotettiin suurella mielenkiinnolla ja erityisesti ”Talenttia”, tuota kesäleirillä tehtyä videota, tunnuttiin odotettavan. Tilaisuuden lopuksi tuupilaiset saivat diplomit, jotka pikkutuupilaisille myönnettiin luovuudesta ja uskalluksesta kehittää Ahlaisten kyläyhteisöä ja omaa

osaamistaan. Isojen tuupilaisten diplomissa oli lisättynä vielä sitkeys. Lisäksi isot saivat ohjaajilta viralliset todistukset, joista heillä saattaa myöhemmin olla todellista hyötyä. Tilaisuus päättyi yhteiskuviin.

Todistetusti tuupilaisia, tulevaisuuden mediamatkaaajia. Grande Finalen yhteiskuva.

8.2 Tulevaisuuden muistelu - ennakkotehtävän anti

Päätösleirin yhteydessä järjestin tuupilaisille tulevaisuuden muistelu suunnittelupalaverin. Siihen virittäytymisessä auttoi nuorille viikkoa aiemmin annettu ennakkotehtävän. Tulevaisuuden muistelun hengen mukaisesti nuoret vastasivat nimettöminä kysymyksiin, mitä tuupille kuuluu marraskuussa 2013 ja mitä itse on tehnyt tämän saavuttamiseksi. Jokainen tuupilainen palautti ennakkotehtävän.

Vastauksista nousi esille viisi yhteistä teemaa. Vain yksi teema oli kuitenkin jokaisessa ennakkotehtävässä. Kaikissa vastauspapereissa mainittiin oma osallistuminen. Se koettiin hyvin tärkeäksi ja nuoret olivat selvästi sitoutuneita tuupiin. Koko ajan kuitenkin mukana kulki tietoisuus siitä, että isot tuupilaiset lähtevät kaupunkiin yläasteelle ja heidän elämänpiirinsä laajenee.

”pyysin kamut mukaan, olin joka kerta paikalla”

”Itselfäni ainakin toivoisin löytyvän aikaa tuupia varten niin, että ehtisin olla melkein kaikessa mukana. Olisin luultavasti se henkilö, joka jaksaa ja saa muut jaksaan tuupin tekoa aina kun on mahdollista.”

Toiseksi eniten vastauksia yhdistänyt asia oli yhteistyö. Sen koki mainitsemisen arvoiseksi kaksi kolmannesta vastaajista. Koko tuupin ajan yhteistyö on ollut hyvää. Nuoret itse pitävät tärkeänä, että kaikki tulevat toimeen. Isoille tuupilaisille oli pieni kriisin paikka, kun he ymmärsivät pikkutuupilaisten jäävän mukaan toimintaan. Heillä kuitenkin oli aluksi ollut se ajatus, että pienet tulevat vain tekemään loppuun koulussa alkamansa projektin. Isot *tuupilaiset* kuitenkin nopeasti tottuivat pieniin ja olivat valmiita vastaanottamaan myös lisää pieniä.

”Vedetään yhtä köyttä ”

”Vanhemmat ja nuoremmat tuupilaiset ovat tulleet hyvin toimeen ja kaikki onnistuu ongelmitta niin kuin ennenkin”

Kolmantena mainittiin laatu. Se löytyi hieman yli puolesta palautetuista ennakkotehtäviä. Nuoret ovat koko ajan halunneet tehdä laadukkaita töitä. Se näkyy kaikessa heidän työskentelyssään. Huonoa ei julkaista. Nuoret saattoivat hioa ulkopuolisen silmään täysin merkityksetöntä asiaa todella pitkään. Kun työ oli tutkijan mielestä ollut jo aikaa sitten valmis, saattoivat nuoret jatkaa neuvottelua siitä, voiko työn todella jo julkaista. Ryhmästä löytyi niitä, jotka olisivat tyytyneet hieman vähempään, mutta myös niitä, jotka olisivat hioneet nauhoja loputtomiin. Heillä oli myös haaveita siitä, minkälaisia elokuvia he jatkossa tekisivät. Usein kävi niin, että ideoista oli runsaudenpula ja jouduttiin jättämään joku hyväkin idea pois pelkästään aikataulullisista syistä. Hankkeen loppupuolella raakamateriaalin kanssa tuli kiire. Puolivalmis materiaali pyrittiin saamaan valmiiksi ennen hankkeen päättymistä. Tuupilaiset pyrkivät samaan kaikki jo tekeillä olevat filmit valmiiksi, vielä kun heillä oli Ari apunaan.

”Videot ovat hyvälaatuisia ja tarkkaan suunniteltuja”

”kesällä oltas tehty joku hieno lyhytelokuva joka oltas voitu lähettää vaik johonki kisaa”

Seuraava teema nousi hieman yllätyksellisesti jopa kolmasosassa vastauksista. Nuoret olivat pohtineet tuupin jatkon rahoitusta. Mitään varsinaista keskustelua rahoituksesta ei oltu käyty mutta on uskottavaa, että nuoret ovat sivulauseista koonneet informaation siitä, että tuupi ei voi jatkua esim. kerhotoimintana ilman minkäänlaista rahoitusta. Nuoret olivat valmiita maksamaan pääsymaksua ja järjestämään erilaisia tapahtumia ja kirpputoreja hankkiakseen rahoitusta mm. kuvaus ja editointivälineisiin.

”meillä on millon mitäkin esim. pelaamista, pikku kirppiksii, pelaamista kamujen kaa ja välillä vedetään pieniä urheilu tempauksia kylän lasten kaa-”

”kuitenkin ehdotin muille että keräämme rahaa kaikin tavoin ja ostamme omat koneet ja kamerat yms. nuorisoseuralle”

Tuupin jatkumista itsenäisesti, ilman Aria, pohdittiin joissakin vastauksista. Kaikissa vastauksissahan oli selvää se, että tuupi jatkuu, mutta Arin poissaolo mainittiin siis vain muutamassa. Näissä vastauksissa nuoret kuitenkin kokivat olevansa riittävän vahvoja jatkamaan myös ilman Aria.

”tuupi on jatkunut tavallaa normaalisti ilma Aria”

”Tuupi osaa toimia ilman Aria”

Nuorten innokkuudesta ja sitoutumisesta kertovat myös muutamat erilliset kommentit, jotka osoittivat selkeää halukkuutta kehittää toimintaa edelleen laadukkaaksi ja osaavaksi. Yhteistyö ja oppiminen koettiin hyvin tärkeinä. Tuupi nähtiin mahdollisuutena verkostoitua ulkomaisten mediaharrastajien kanssa. Osasyynsä tähän varmasti oli sillä, että tuupissa keskusteltiin muissa maissa olevista mediaprojekteista. Keskustelu oli lähinnä ohjaajien välistä, mutta myös nuoret kyselivät ja osallistuivat tuohon keskusteluun. Nuoret halusivat myös jakaa oppimaansa ja samalla hankkia itselleen lisää oppia. Esille nostettiin uusien kurssien ja koulutusten järjestäminen.

”Me vanhemmat tuupilaiset ois lähdetty jonneki matkal, jonneki eurooppaa ja tehtäis yhteistyöt joidenki samanlaiste mediaharrastajie kans jotka ois kotosi siit maast. Ja oltais vaik tehty niide kans jotai yhteisii projektei”

”Tuupilaisilla olisi paljon videoita ja paljon enemmän tuttu kanava kuin nyt. Meillä on yhteensä ainakin 1 milj. katsottua videota (siis katsonta kertaa).”

”Sit meil oltas järjestetty lisää kaikkii koulutuksii ja kurssei vaik editoinnist ja valokuvauksest/videokuvauksest yms. ja ois ollut paljo enemmä yötyöleirei ja pidempiiki ku vaa yhe yö kestävii.”

8.3 Tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaverin anti

Suunnittelupalaverissa visualisoitiin aluksi hyvää tulevaisuutta. Ensimmäiselle fläpilille kerättiin ajatuksia aiheesta ”Mitä tuupille kuuluu? Elettiin marraskuuta 2013.” Nuorten mielikuvissa tuupi jatkaa toimintaansa kokoontuen edelleen nuorisotilassa. Kokoontumistiheydessä on suuria vaihteluja lähtien tapaamisista kolmasti viikossa päätyen kahteen kertaan kuukaudessa. Kaikki vanhat tuupilaiset, mukaan lukien Regina, jatkavat. Reginan ei kuitenkaan ole pakko olla aina paikalla. Mukaan on saatu muutamia uusia tuupilaisia. Kokoontumisia on porrastettu eri ryhmiin. Uusille tuupilaisille opetetaan alkeita ja heille on järjestetty ihan omia tuupi -päiviä. Tuupissa on edelleen hauskaa ja he saavat aikaiseksi paljon hyviä uusia videoita. Ari on opettanut heidät niin hyvin, että joku aina muistaa mitä pitääkään tehdä ja miten koneet toimivat. Kaikki auttavat toinen toistaan.

Seuraavalle fläpilille kerättiin ajatuksia aiheesta ”Mitä itse teit, jotta tuupi saatiin Ahlaisissa jatkumaan? Keneltä ja mistä sai tukea ja minkälaista?”

Tuupilaiset käyvät itse aktiivisesti tuupi -tapaamisissa. He tuovat mukanaan kavereitaan ja kertovat tuupista ystävilleen. Lisää katsojia saadaan mainostamalla ja tekemällä todella hyviä videoita. Hankitaan omat editointivälineet. Niihin saadaan rahaa maksamalla pientä jäsenmaksua ja järjestämällä kirppiksiä ja muita tapahtumia.

Tulevaisuuden muistelu-suunnittelupalaverissa pohdittiin myös huolenaiheita.

”Mistä olit huolissasi silloin projektin päättyessä ja mikä sai huolesi vähenemään?”

Eniten mietitytti tekninen osaaminen. Mitä sitten jos ei osatakaan? Muistetaanko Arin opit? Jaksavatko kaikki käydä ja saadaanko oikeasti jotain aikaan ilman Aria. Tuupilaisia mietitytti myös onko heillä käytössä tarvittava välineistö? Tuupilaiset kokivat kuitenkin, että aina joku muistaa jotain. Jokaisen ei tarvitse muistaa kaikkea. Tarvittava välineistö järjestyy vaikka kirpputorien avulla. Yhteishenki koettiin niin vahvaksi että kaikki tsemppaavat toinen toistaan ja yhdessä saadaan aikaan hienoja videoita.

Lopuksi pidettiin vielä yhteiskeskustelun, missä käytiin läpi esille nousseita asioita. Mietittiin olisiko mahdollista saada jälleen tuupi kouluun päiväksi. Ari kuitenkin sanoi, ettei se onnistu ilman rahoitusta, sillä siihen tarvittaisiin pari ammattilaista lisää. Onhan jo todettu, että Ari ei riitä yhdeksällekkään - miten sitten koko koululle? Pohdittiin myös pienimuotoisemman esittelyn järjestämistä koulussa. Siihen voisi olla paremmat mahdollisuudet. Ajatus tuupin julkisuuden lisäämisestä, olisi järjestää syksyksi nuokkarille elokuva-ilta. Siellä esitetäisiin kaikki tuupin tuotokset. Tämä saikin osakseen suurta kannatusta ja sen osalta päätettiin jo järjestävä työryhmä. Puhuttiin myös mahdollisuudesta järjestää koululle jonkinlainen mediaprojekti? Tässä kohtaa törmättiin jälleen rahakysymykseen. Heitettiin ilmoille ajatus olisiko esim. koulun vanhempainyhdistyksellä mahdollisuutta anoa siihen hankerahoitusta. Regina kertoi, että syksyille on jätetty vielä jokusia tunteja niin että Ari voi osallistua tuupin toimintaan. Näin mahdollistuu mm. uuden välineistön käyttöönottokoulutus. Sovittiin, että eräs vanha tuupilainen ylläpitää yhteystietoja ja kutsuu tuupilaisia tarvittaessa koon. Suunnitellut tapaamiset kirjataan Ahlaisten nuorisoseuran nettisivuille. Tähän sovittiin vastuuhenkilö.

Nuoret kiittelivät kovasti mahdollisuudesta osallistua kokoukseen ja kaiken kaikkiaan se olikin melko onnistunut.

Siivet kantavat vaikka juuret ovatkin syvällä Ahlaisten mullassa.

6.4 Haastattelujen tulokset

Kaikki haastateltavat olivat olleet mukana alusta asti. Tuupi -toiminta oli oikeastaan jo alkanut ennen varsinaista projektia, sillä tuupi pohjautuu nuorten omaan Pipariminttu 150 kanavaan, joka myös löytyy You Tubesta. Nuoret olivat siis jo aiemmin tehneet videoita, mutta heillä oli halu saada siihen kunnan välineistö ja opetusta. Nuorilla oli halu tehdä.

Nuorisoseura järjestää säännöllisesti nuorteniltoja ja niissä keskustellaan aktiivisesti nuorten kanssa, pyrkien toimimaan niin, että nuoret saisivat mielekästä tekemistä. Tästä on osoituksena mm. tila, jossa nuoret tekevät tuupia. Tilan ovat remontoineet nyt tuupissa mukana olevien nuorten vanhemmat. He tosin olivat itse silloin nuoria. Nuoria, joille järjestettiin mielekästä tekemistä ja kokoontumistila. Myös nyt siis toimittiin samalla tavoin. Regina kuunteli nuoria, hankki rahoituksen ja kouluttajan. Nuorisoseuralla on kokemusta erilaisista hankerahoituksista ja heille oli selkeää miten menetellä, kun aletaan toteuttaa mediahanketta. Leader-tukeahan voidaan myöntää maaseudulla toteutettaviin kehittämis- ja yrityshankkeisiin.

Haastatteluista käy ilmi myös se, että nuorisoseuralla on omat tarpeensa. Hankkeen kautta he pystyvät tuomaan Ahlaista näkyväksi ja tallentamaan myös tuleville sukupolville elämänmenoa Ahlaisissa. Tuupi on loistava markkinointikanava niin kulttuurin kuin matkailunkin näkökulmasta. On hienoa, että nuorten ja Nuorisoseuran tavoitteet kohtasivat toisensa. Joka kuukausi nuoret halusivat tehdä uutistuupin, missä kerrottiin ajankohtaisista tai suunnitteilla olevista tapahtumista.

”Siält näkee sit kaikki mee sekoilut mitä me sillo tehti, muutama video ja sit joku sano et täytyt saad ahlast enemmä näkyvil. Olisko ollu Regina ja sit me päätettii et ruvetaa tekemää videoit. Sit me tehti vaa ensimmäine video et mikä o ahlaste tuupi, tiäk sä se ahlaste tuupi. Se o ollu hianoo ol mukan alust.

Kaikki eivät kuitenkaan ole Piparminttulaisia, vaan mukaan saatiin kavereita myös Facebookin ja koulun kautta. Nuorisoseura oli julkaissut omilla sivuillaan kutsun nuorille tulla mukaan tuupiin. Mukaan kutsuttiin myös aikuisia, mutta heitä ei saatu osallistujiksi. Ensimmäinen, nuorten You Tubessa julkaisema video, oli kutsu tulla mukaan tuupin toimintaan.

Haastatteluissa kysyttiin nuorten oppimisesta. Mitä nuoret kokevat oppineensa tuupissa? Kaikki haastateltavat kokivat saaneensa vahvat perustiedot videon tekemisestä. He olivat oppineet äänityksestä, kuvauksesta kuin editoinnistakin. Eräs haastateltavista vastasi, että hän on nyt oppinut mitä kannattaa kuvata ja miten kuvasta tulee mahdollisimman hyvälaatuista. Nähtävissä oli kuitenkin myös, että mitä enemmän nuoret oppivat, sitä enemmän he halusivat oppia ja tulivat kriittisemmiksi omasta osaamisestaan.

Nuorilla oli usein mukanaan myös omia järjestelmäkameroita, jotka olivat ahkerassa käytössä. Nuoret kuvasivat ja tulivat kuvatuiksi. He tottuivat näkemään itsensä niin digikuvassa kuin videollakin. Tuupilaisuus tuntui antaneen niin hyviä kokemuksia, että mediatyöskentely alettiin nähdä mahdollisena tulevana työurana.

”Oppinu..no..siis..Kaikkee kuvauksest ja sit siit kameras ja kaikkee sellast. Toi, se o sillee aika helpoo sit ku se osaa. Mut ei toi sillee iha kaikkee viäl ei sillee kunnol osaa mut...suurimma osa.”

”(huokaisee syvään) Mä oo oppinu siis iha älyttömästi. Iha kaikkee mediapuolelt. Ensinnäki semmosie hyvie kameroitte käyttöö, näyttelemistä, niinko sit kaikkee et millee editoidaa ja kaikkee iha super hianoo mist mä oo erittäi tyytyväine et mä osaa, tietysti sitä voi viä joskus tarvit ko mä oo ain ajatellu et mä olisi näyttelijä ja sil alal”

Kaksi viidestä haastatellusta kertoi myös katselevansa elokuvia nyt eri tavalla. He miettivät miten elokuva on tehty. Mistä kuvakulmasta on kuvattu ja miksi leikkaus on toteutettu juuri niin. Nuoret ovat siis vastanneet haasteeseen ja oppineet juuri sitä mihin mediakasvatuksellisesti osaltaan pyrittiin. He ovat oppineet kriittistä medialukutaitoa. Kuka tämän viestin on luonut? Mitä tekniikoita on käytetty herättämään mielenkiintoni? Miten eri ihmiset voivat ymmärtää viestin eri tavoin kuin minä?

”Mä mieti et jos mä en oliskaa tuupis. Et sit mä kattosi sitä iha erilai et mä en tietäs yhtää et millai tää o tehty, mut nyt se o kiva kattoo ku tietää et millai se o tehty”

Kaikilta haastateltavilta kysyttiin ovatko he saaneet palautetta julkaisemistaan videoista? Keneltä palautetta on tullut ja miltä se on tuntunut? Oli hämmästyttävää, että palautetta on tullut aika vähän. Pääosin palautetta on tullut vanhemmilta ja sukulaisilta. Sisällöltään palaute on ollut positiivista. Erityisesti kauempana olleet sukulaiset ovat olleet todella tyytyväisiä, sillä heistä on ollut mukava tietää mitä siellä Ahlaisissa tehdään. Kavereilta tullut palaute on ollut vähäistä, mutta positiivista. Haastatelluista välittyi tunne, että nuoret olisivat kaivanneet enemmän palautetta, jopa rakentavaa kritiikkiä. Jos kukaan ei puhu mitään, niin onko videoita edes katsottu? Onneksi You Tubeen kirjautuvat klikkaukset joka kerta kun video ladataan, joten nuoret saivat kuitenkin reaaliaikaista palautetta siitä, että heidän videoitaan katsotaan, jopa kiitettävän paljon.

”You Tubes o jotai kommenttei mut niit o viä aika vähä, toistaseks. Ja sitte kaikilt esimerkiks mu serkuilt ja kaikilt läheisilt ja kaikilta o tullu niinku kaikkee kommenttii

ja kaikkee. Mut kaikilt kenel mä oo ylees sanonu ni ne o kattonu videot ja sit - hyvii videoit ja ketä teil o ain mukan- ”

Jokaiselta kysyttiin vielä tarkentaen erikseen negatiivisesta palautteesta. Yksikään haastateltavista ei kertonut sellaista saaneensa.

Seuraavaksi haastateltavia pyydettiin kertomaan mikä on heidän paras muistonsa tuupi -ajalta. Jokaisessa haastattelussa nousi päällimmäiseksi, että on kivaa tehdä yhdessä. Kun kuitenkin pyydettiin hieman tarkentamaan, nousisiko esiin joku tietty muisto, saatiin kahdelta haastateltavalta vastaukseksi yötyöleiri. Sillä tuntui olevan nuorille suuri merkitys, sillä siitä saadut kokemukset olivat usein keskustelun aiheina. Yötyöleirissä tiivistyi moni asia. Nuoret saivat olla poissa kotoaan koko yön, luvan kanssa. He valvoivat valtaosan yöstä harjoitellen mm. pimeäkuvausta. Opillises-tikin yötyöleiri palveli hyvin. Silloin oli enemmän aikaa keskittyä kokonaisuuksiin ja välillä tehdä ihan hölmöjäkin asioita. Noina yön tunteina nuorille nousi myös enemmän hassuja luovia ajatuksia joista todisteena ensimmäisen yötyöleirin aikana tehty video. Yötyöleiri toistettiin päätösleirin yhteydessä.

”Ensimmäine yötyöleiri, siit o hyvii ja huonoi muistoi. Niinko harvoi sitä saa ol yät kavereitte kans ja tämmöses merkitykses niinko yhdes ja sit tua ni- mää - mut mul tuli kuume yäl. Mä joudui lähtee kotii”

Nuoria pyydettiin kertomaan negatiivisista ajoista *tuupi* -ajalta. Onko ollut jotain mikä olisi harmittanut tai ärsyttänyt? Jokainen haastateltava antoi aluksi saman vastauksen. Kaikki on ollut hyvin. Mikään ei ole harmittanut tai ollut negatiivista. Kun kysyttiin vielä tarkemmin, niin esille nousi työrauha ja aikataulut. Tuupi -illossa nuorten vireystila saattoi vaihdella ja joskus jonkun ollessa tiiviisti keskittynyt leikkaukseen tai musiikin laatimiseen, saattoi toisten sketsin suunnittelu ärsyttää kovastikin.

”No siin kohtaa ko yrittää tehd jotai ni sit muut meluu eikä keskity siihe juttuu”

”Nää ajat, ko nää alkaa nii aikasi ja sit jos joku o vaik jossain ni niist ilmotellaa aikasi et täytys ol vähä lähempää tai sillee, et vaik kertoo aikasemmi et ...”

Yksi haastateltavista olisi halunnut myös, että tuupi olisi ollut vain vanhojen tuupilaisten juttu. Hän kyllä ymmärsi, että jatkuvuuden vuoksi mukaan täytyi ottaa muitakin, mutta häntä harmitti se, ettei You Tubesta näkynyt, että työ oli pikkutuupilaisien. Häntä harmitti, että muut luulevat heidän vanhojen tehneen videon, sillä hänen mielestään se ei laadullisesti ole niin hyvä, kuin heidän tekemänsä. Häntä myös selkeästi harmitti sanoa se minulle, mutta häntä kiitettiin kuitenkin rohkeudesta ottaa esille hänelle tärkeä, vaikkakin kiusallinen asia.

”No se ni ko- se o harmittanu mua hirveesti ko et ni toi uudet pikku tuupilaiset. Mää haluisin et niil olis niinko oma kanava, oma tuupikanava. Et se ei tunnut niinko mee jutult ja kaikki o sanonu ,mummut, et ei tunnu enää yhtää ahlaste tuupilt... niinko ko oikei- ko siä o jotai uusii ja niil pitäs ol iha oma... ni omii juttui.... ni.. ja mut se o tiätenki iha suotavaa et ne o.... mut- oma mielipide”

Kysyttäessä tuupin merkitystä kaverisuhteisiin, saatiin kaikilta samansuuntainen vastaus. He ovat kaikki nyt parhaiden ystäviensä kanssa. Tuupi -suhteita pidetään tiiviisti yllä myös vapaalla ja tuupi -juttuja suunnitellaan myös tapaamisten ulkopuolella. Eräs haastateltavista kuvasi, että jos nyt olisikin ollut joku asia mistä oltaisiin eri mieltä, niin se on saatu tosi nopeasti sovittua. Nuoret kokivat vanhempien tukeneen tuupilaisuutta. He saivat käydä tuupi -tapaamisissa ja kuvauksissa sekä osallistua työleireihin ilman että vanhemmat kokivat tarvetta puuttua siihen. Osaltaan sitä nuorten mielestä edes auttoi se, että nythän ne vanhemmat näkee mitä me tehdään. Joku vanhemmista oli kysynyt, että eikö kesälomalla pitäisi lomailia? Nämä nuoret lomailivat kuitenkin itse valitsemallaan tavalla.

Tuupilaisuuden merkitys oli nuorille vahva. Kaikki haastateltavat tuntuivat hyvin omistautuneilta tuupille.

”No sehä merkittee mu elämästäni ny nii paljo et ko mä käy tääl ni mä oo tupilaine ja mä oo innokas siihe asiaa mitä mä tääl suorita ja se o suuri muutos silti mu elämässäni kans ko mieltii et ko mä oli enne ni mä vaa oli, olin enkä tehny mitää. Ja sit se oli hienoo et ko oltii telkkarissaki, ko olisko se ollu ny tv kakkosel, ko oltii uutisis

ja kaikkee et se oli iha älyttömä tuntust. Vaik se tietää et moni ihmene pääsee telkkarii niinko mut ei tällasest syyst.”

Lopuksi kysyttiin haastateltavilta mitä ajatuksia tuupin loppuminen projektina heissä herättää? Kaikille oli hyvin selvää, että tuupi jatkuu. Nopeasti sen jälkeen jokainen pohti, että miten siitä selvitään ilman Aria? Arin kuvioista poistuminen vaivasi jo-kaista ja haastateltavat toivatkin selkeästi esille halunsa oppia Arilta vielä kaikki mahdollinen tämän päätösleirin aikana. Tässä onkin huomioitavaa se, ettei ole sama kuka nuoria opettaa. On löydyttävä kouluttaja, jolla on vankka osaaminen opetettava asiasta, mutta myös halu työskennellä nuorten kanssa. Nuoret ovat haastava kohderyhmä, eikä heitä voi lähestyä kuin aikuisia. He hakevat vielä itseään ja elävät keskellä omaa normistoaan joka ei ole stabiili. Heitä ei kuitenkaan voi lähestyä myöskään samalla tavoin kuin lapsia. Varmaa on, että mikäli opetus ei ole haastavaa ja kannustavaa, mutta myös hyväksyvää, eivät nuoret enää tule paikalle. Heillä on vapaus valita, ja he varmasti valitsevat.

”No se herättää sitä et nyt täytyy oppi kaikki mahdollisimma hyvi. Et hirveesti enää apuja et semmoselt ammattilaiselt ko Ari. Et se o käsittämätönt, et me ollaa saatu joku noi hyvä ihmene tän. Et en ois uskonu. Ja sit ko nyt ko meil o omat kamat mil me kuvataa ja editoidaa et kyl me mä ajatteli sillee et ensimmäiseks me tehdää musiikkivideo”

9 POHDINTA

Tutkimuksessa tarkasteltiin Ahlaste tuupi – hanketta ja sen merkitystä siihen osallistuneille nuorille. Tuupi oli vuoden kestävä Ahlaisten nuorisoseura ry:n Leader-hanke, jossa nuoret tekivät säännöllisesti uutisia, dokumentteja, ohjelmia ja lyhytelokuvia Ahlaisista omalle Ahlaste tuupi -kanavalle. Tuupi kokoontui Ahlaisissa vähintään kerran viikossa. Hanke päättyi elokuussa 2012.

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa projektin olleen osallistujilleen hyvin merkityksellinen. Nuoret oppivat paljon mediatyöskentelystä niin käyttäjinä kuin tekijöinäkin. Nuoret ovat oppineet median kriittistä tarkastelua. Osalle projekti herätti ajatuksia uravalintojen suuntautumisesta. Nuoret kokivat hyvin tärkeäksi tuopin jatkumisen paikkakunnalla. He oppivat ymmärtämään median voiman kyläyhteisölle merkityksellisten asioiden eteenpäinviemisessä. Nuoret kokivat vahvasti yhteistyön merkityksen. Projekti vahvisti ystävyys-suhteita entisestään, mutta samalla loi myös uusia. Tuupilaiset osallistuivat aktiivisesti yhteisölliseen elämään ja näin omalta osaltaan muodostivat sosiaalista pääomaa, mikä puolestaan lisää niin yksilön kuin yhteisönkin hyvinvointia. Nämä lapset todistetusti niin käyttivät kuin rakensivatkin sosiaalista pääomaa.

Tutkimuksen yhtenä tavoitteena oli selvittää, kannattaisiko nuorisoseuran hankkia omat kuvaus- ja editointivälineet. Välineistö kuitenkin hankittiin jo ennen hankkeen päättymistä, joten tuohon tutkimuskysymykseen ei lopulta tarvinnut etsiä vastausta.

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että tuupilla on edellytykset jatkua osana nuorisoseuran toimintaa. Se kuitenkin edellyttää suunnitelmallista ohjelmarunkoa ja lisää niin harrastajia kuin aikuisia toimijoitakin. Tutkimuksen aikana toteutetussa tulevaisuuden muistelu -suunnittelupalaverissa tehtiin suunnitelmia toiminnan jatkamiseen.

Tutkimus osoittaa, että nuoret ovat olleet hyvin sitoutuneita ja omalla toiminnallaan osoittaneet projektin tärkeyden. Projektin avulla on saatu levitetyksi tietoa kylän tapahtumista. Muualle muuttaneet entiset Ahlailaiset ovat kiittäneet mahdollisuudesta kurkistaa entiselle asuinseudulleen. Nuoret ovat kasvattaneet itselleen syvemmät juuret Ahlasiin, mutta samalla saaneet vahvemmat siivet omalle mediamaailman matkalleen.

Tuupilaisuudella on mielestäni ollut näille nuorille hyvin suuri merkitys. Jokainen heistä on oppinut paljon. Myös pikkutuupilaiset, jotka olivat mukana vain puolet projektista, osaavat itsenäisesti tuottaa lyhytelokuvia ja mainoksia. He eivät varmaan itsekään vielä sisäistä kaikkea oppimaansa. He kaikki ovat oppineet työskentelemään erilaisten teknisten välineiden kanssa. Heillä on silmää tehdä toimivia kokonaisuuk-

sia ja kriittisesti tarkastella toisten tuotoksia. Osa isoista tuupilaisista on miettinyt media-alaa mahdollisena tulevaisuuden työpaikkana.

Tuupilaisuus on antanut heille eväitä tulevaisuuteen. He ymmärtävät projektin luonteen ja siihen kuuluvat elementit rahoitusta myöten. He ovat itse miettineet mitä projekti tarvitsee juurtuakseen yhteisöön.

Olen työskennellyt pitkään perheiden ja ongelmanuorten kanssa. Tutkimuksen edessä ja taustateorian muotoutuessa törmäsin monissa artikkeleissa ajatukseen tulevasta sosiaalityön muodoista ja muutostarpeista. Erilaisissa yhteisöissä on paljon sosiaalisia voimavaroja, joita voisi tiedostetummin nostaa osaksi sosiaali- ja nuorisotyön toimintakenttää. Erilaisten kulttuurimuotojen ja harrasteryhmien voimauttava vaikutus saattaa olla yksi avain pohdittaessa nuorten syrjäytymisen ehkäisyä.

Itselleni tulevaisuuden muistelu- suunnittelupalaveri oli suuri opillinen kokemus. Huomasin miten monikäyttöinen menetelmä on. Olin jotenkin aina ajatellut sen puhtaasti asiakastyöskentelyn elementiksi, enkä niinkään työkaluksi projektisuunnitteluun. Sen avulla saimme kuitenkin luoduksi käytäntöjä, jotka ovat omiaan juurruttamaan tuupia Ahlasiin. Oli hienoa huomata, miten tuupilaisille jaettiin, kuukausi suunnittelupalaverimme jälkeen, pidemmän aikavälin suunnitelma, missä oli jopa sisältöjä jo mietitty etukäteen. Ohjaaja oli suunnitellut kokoontumiskerrat joulun asti ja laittanut tapaamiskertoihin alustavat sisällöt. Mukaan oli laitettu myös erikseen kertoja pelkille pikkutuupilaisille, samoin isoille. Aikatauluun oli merkitty myös kerrat, jolloin Ari Impola olisi mukana. Nuorille kokemus suunnittelupalaveriin osallistumisesta tuntui myös olevan merkittävä. Heille tuli kokemus aktiivisesta toimijasta, jonka mielipiteellä on merkitys. He itse pystyvät vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun ja kertomaan, mitkä ovat niitä asioita, jotka eivät toimi. Kaikki olivat tasavertaisia, toisiaan kunnioittavia osallistujia. Suunnittelupalaveriin virittävällä ennakoitavalla tuntui olevan suuri merkitys etenkin pienemmille tuupilaisille. Näin he eivät yllättäen joutuneet tilanteeseen, missä kaikki odottivat heiltä jotakin, vaan he olivat jo oikeastaan sanomisensa miettineet.

Kylänä Ahlainen on palvelujensa puolesta heikentymässä. Porin perusturvan taloudelliset vaikeudet heijastuvat Ahlasiin niin, että palveluja ollaan radikaalisti heiken-

tämässä. Perusterveydenhuoltoon on nyt kolmisenkymmentä kilometriä, eivätkä vanhukset enää saa vanheta kotiseudullaan, vaan vanhainkodin lopettamisen myötä heidät siirretään muihin laitoksiin. Tämän kaiken myllerryksen keskellä voi suorastaan kuulla, miten nuoret kasvattivat kohisten juuriaan kotiseutuunsa. He tekivät mm. videon missä he ihmettelivät, miksi vanhainkoti päätettiin sulkea. Heidän filmeissään näkyy rakkaus kotiseutuun, sen luontoon ja tapahtumiin, joita he ylpeydellä esittelevät.

Tuupilaiset saivat mahdollisuuden haastatella lukuisia eri henkilöitä. Osa haastateltavista oli ns. merkkihenkilöitä, joten haastatteluihin pyrittiin valmistautumaan hyvin. Nämä haastattelut otettiin usein purkkiin kerralla ja haastatteloilta vaadittiinkin kykyä heittäytyä tilanteeseen yllätysten sattuessa. Näyttelijöinäkin he olivat riemastuttavan ennakkoluulottomia. Tuupilaisista jokainen oli hyvä niin kameran edessä kuin takanakin. He tottuivat olemaan kuvattavana ja esiintymiskouluna tuupi oli heille varmasti loistava.

Itse jäin miettimään tuupin sulkeutuneisuutta. Vaikka tuupilaiset itse olivat avoimia ja toiminta suuntautui ulospäin, niin tiedottaminen oli mielestäni minimaalista. Projektiin toivottiin lisää aikuisia, mutta jotenkin tuntuu, että satakuntalaiset ovat niin jäyhiä, että he eivät lähde mukaan, ellei suoraan pyydetä. Tuupi koettiin puhtaasti nuorten jutuksi. Jotta mukaan saataisiin lisää aikuisia, ei riitä, että nettisivuilla lukee toiminnan olevan kaikille avoin. Satakuntalaista on pyydettävä suoraan. On sanottava milloin tapahtuu ja missä ja kysyttävä, voisitko tulla mukaan katsomaan, mistä on kyse. Suora kutsu, ”tule tekemään kanssamme elokuva”, toimii varmasti paremmin, kuin nettisivujen lause ”tervetuloa”. Eri järjestöjen toiminnan esittely, niin, että otetaan järjestöistä aikuisia mukaan teknisesti toteuttamaan, voisi tuoda lisää tuupista kiinnostuneita harrastajia. Erilaiset avoimet tuupi -päivät voisivat olla miettimisen arvoisia. Toiminnan jatkumiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Olisiko mahdollista järjestää esim. tietylle vuosiluokalle teemailta tuupissa? Yksittäisenä kyläläisenä saattaa olla hyvin vaikeaa lähteä mukaan, mutta erilaiset tempaukset madaltaisivat mukaan tulon kynnystä.

Tulevaisuudessa uusien aikuisten mukaan saamiseksi voisi tehdä lisää työtä. Täsmäiskut harrasteryhmiin, niin että harrastajia samalla osallistettaisiin, vaikka pyytä-

mällä mukaan editointivaiheeseen, voisivat tuoda lisää aikuisia. Kun ihminen ylittää kynnyksen ja tulee mukaan vaikka vierailulle, on hänen halutessaan myös helpompaa kiinnittyä toimintaan.

Samoin itseäni vaivasi kovasti tuo aikuislähtöisen suunnitelmallisuuden puute. Olisin kovasti toivonut myös itse riittävän selkeää, ajoissa jaettua suunnitelmaa siitä, missä tavataan ja milloin. Toki siihen oli pyrkimys, mutta aikataulut kuitenkin elivät, eikä niitä löytynyt selkeästi mistään. Siksi nuoret varmasti aktiivisesti soittelivatkin ja varmistelivat, että aikataulut pitivät paikkansa.

Jäin myös ihmettelemään, miten on mahdollista, että paikalliset yrittäjät eivät nähneet tuupia markkinointikanavana. Vaikka yrittäjiin oltiin yhteydessä ja tarjottiin mahdollisuutta esitellä ja mainostaa toimintaa, ei mukaan kuitenkaan saatu kuin paikallinen ratsastuskoulu. Heille mainosta kertyi paljon. Tallielämää on suosituin tuupin tekemä video. Oliko yrittäjillä epäily, että nuoret eivät osaa? Kokivatko he, että he saisivat huonoa mainosta?

Varmaa on kuitenkin se, että projektin myötä on Ahlasiin kasvatettu kymmenkunta mediakansalaista. Ahlainen on saanut näkyvyyttä internetin ihmeellisessä maailmassa ja nuoret ovat saaneet kokemuksen, joka varmasti vaikuttaa heihin heidän loppuelämänsä ajan. Tuupi projektina on päättynyt, mutta elää vahvana edelleen kylällä. Toivon tuupilaisuuden elävän ja säilyttävän elinvoimansa myös jokaisessa projektiin osallistuneessa. Toivon tuupille hyvää jatkoa ja menestystä.

LÄHTEET

Aaltola, J. & Valli R. (toim.) 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 3. uudistettu painos. Juva. PS-kustannus

Arnkil, T. & Seikkula, J. 2005. Dialoginen verkostotyö. Hygieia-sarja. Helsinki: Tammi

Bardy, M. & Känkänen, P. 2005. Omat ja muiden tarinat. Ihmisyyttä vaalimassa. Stakes. Vammalan Kirjapaino Oy.

Ek, T., Lundvall, A. & Alanen, V. 2009. Kuvaa, ääntä & tekstiä - medialukutaidon harjoituksia alkuopetukseen ja kerhoihin. Helsinki. Kerhokeskus – koulutyön tuki ry.

Eriksson, E., Arnkil, T. & Rautava, M. 2006. Ennakointiallogeja huolten vyöhykkeellä. Verkostokonsultin käsikirja- ohjeita verkostomaiseen työskentelyyn. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus. Stakesin työpapereita 29/2006.

Ellonen, N. 2008. Kasvuyhteisö nuoren turvana: sosiaalisen pääoman yhteys nuorten masentuneisuuteen ja rikekäyttäytymiseen. Tampere. Tampereen yliopistopaino Oy.

Forsberg H., Ritala- Koskinen A. & Törrönen M. 2006. Juva. PS-Kustannus.

Freire, P. 2005. Sorrettujen pedagogiikka. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino.

Gothoni, R. 2003. Siivet kantaa elämään: Riemuvuoden erityismäärärahojen arviointitutkimus. Helsinki. Kirkkohallitus.

Hirsjärvi, S., Hurme H. 2011. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus Helsinki University Press.

Hyvönen, M. 2011. Yhdessä näkeminen tulevaisuuden muistelun avulla: Tutkimus dialogisten menetelmien käytöstä työyhteisöjen kehittämisessä. Pro Gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 17.7.2012. <http://urn:nbn:fi:uef-20110384>

Kaartinen- Koutaniemi J. (toim.) 2012. Etsivässä työssä. Porvoo. Bookwell Oy.

Kaipio, K. 1999. Kasvattava yhteisö. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy

Kupiainen, R., Sintonen, S. 2009. Medialukutaidot, osallisuus, mediakasvatus. Helsinki: Palmenia

Lapset ja media – kasvattajan opas 2012. Mediakasvatusseura, Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus MEKU ja Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL. Viitattu 2.8.2012. <http://www.meku.fi/lapsetjamedia2012.pdf>

Mediakasvatus esi- ja alkuopetuksessa 2009. Kerhokeskus- koulutyön tuki ry. ja ope- tushallitus. Aksidenssi Oy Helsinki.

Meriranta, M. (toim.) 2010. Mediakasvatuksen käsikirja. UNIPress.

Myllyniemi, S. 2009. Taidekohtia. Nuorisobarometri 2009. Opetusministeriö. Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisoasiain neuvottelukunta. Helsinki. Yliopistopaino Oy

Myrsky.info. Viitattu 14.11.2012. <http://www.myrsky.info/info/tutkimus/>

Noin kymmenen askelta eettiseen mediakulttuuriin. 2008. Mediakasvatuskeskus Metka ry. Viitattu 2.8.2012.
<http://mediametka.fi/uploads/Noin%20kymmenen%20askelta%20eettiseen%20med..>

Pentikäinen L., Rauhala A. & Niinistö H. (toim.) 2007. Mediametkaa! osa 2 - kasvatajan matkaopas lasten mediamaailmaan. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy

Piironen- Malmi U. & Strömberg S. 2008. Välittämisen pedagogiikka. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Roivainen, I., Nylund, M., Korkiamäki, R., Raitakari, S. (toim.) 2008. Yhteisöt ja sosiaalisuus. Kansalaisen vai asiakkaan asialla? Juva. PS-kustannus

Rostedt, K-K. 2012. Tuupista tuli jättimenestys. Luoteisväylä 31, 10.

Salokoski T. & Mustonen A. 2007. Median vaikutukset lapsiin ja nuoriin – katsaus tutkimuksiin sekä kansainvälisiin mediakasvatuksen ja – säätelyn käytäntöihin. Mediakasvatusseuran julkaisuja 2/2007

Silvennoinen H. 2001. Kunnallisen nuorisotyön arviointi. Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisoasiain valiokunta. Pieksämäki. RT-Print Oy

Soanjärvi K. 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kehyttämässä. Jyväskylän Yliopisto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. Viitattu 12.5.2012. <http://www.thl.fi>

HAASTATTELU JA HAVAINNOINTISUOSTUMUS

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveys Pori
Kristiina Renfors

Hyvät Vanhemmat!

Teen opinnäytetyötä Satakunnan ammattikorkeakouluun osana sosionomi (AMK) opintoja. Olen osallistunut tuupin toimintaan ja tarkoitukseni on tehdä opinnäytetyöni mediatyöskentelyn merkityksestä projektiin osallistuneille nuorille sekä mallintaa tuupin jatkumista osana Ahlaisissa tehtävää nuorisotyötä.

Opinnäytetyön aineistoa kerätään mm. havainnoinnin ja haastattelun avulla. Pyydän saada luvan havainnoida lastanne tuupin toimintailloissa sekä mahdollisesti haastatella häntä projektin jälkeen.

Havainnointi tapahtuu normaalien tuupi-iltojen yhteydessä ja haastattelu päätösleirillä 27.–29.heinäkuuta. Haastattelut nauhoitetaan. Haastattelu-
materiaali tullaan hävittämään asianmukaisesti haastattelun tulosten analysoinnin jälkeen.

Noudatan tutkimustyön eettisiä periaatteita ja käsittelen aineistoa täysin luottamuksellisesti.

Opinnäytetyön raportissa ei mainita lasten nimiä.

Lisätietoja

Kristiina Renfors
kristiina.renfors@student.samk.fi

Ennakkotehtävä

Hei!

Perjantaina 27.7. järjestetään Putajalla päätösleirin yhteydessä ns. tulevaisuuden muistelu, minkä tarkoituksena on pohtia yhdessä tuupin tulevaisuutta. Toivoisin sinun valmistautuvan siihen kirjoittamalla pienen tekstin, seuraaviin kysymyksiin vastaten;

Kuvitellaan, että ollaan marraskuussa 2013 ja asiat ovat nyt tuupin kannalta aika hyvin.

Mitä tuupille kuuluu? Mitä itse teit, jotta tuupi saatiin Ahlaisissa jatkumaan?

Voit vaikka kirjoittaa tekstin paperin kääntöpuolelle. Toivon sinun palauttavan tekstisi viimeistään torstaina 26.7. jolloin tulen käymään päätösleirillä tai vaihtoehtoisesti sähköpostitse kristiina.renfors@gmail.com

Kiitos ☺

terv. Kristiina

Haastattelukysymykset teemahaastatteluun

- Yleinen harrastuneisuus
  - Onko sinulla muita harrastuksia? Mitä ja missä?
- Osallistuminen
  - Kauanko olet ollut mukana tuupissa?
  - Mistä sait tietää tuupista?
  - Kenen mukana tulit vai tulitko yksin?
- Oppiminen
  - Mitä koet oppineesi tuupissa?
  - Miltä tuntuu saada palautetta tekemästään videosta?
  - Millaista palautetta on tullut ja keneltä?
  - Mikä on parhain muistosi kuluneelta tuupi ajalta?
  - Mitä negatiivista? Mikä sinua on ärsyttänyt tai mahdollisesti harmittanut?
- Merkitys
  - Millainen merkitys tuupilla on ollut kaverisuhteisiisi?
  - Miten koet vanhempiesi suhtautuneen tuupilaisuuteen?
  - Mitä tuupilaisuus merkitsee sinulle?
- Jatko
  - Tuupi projektina päättyy. Mitä ajatuksia se herättää?